

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Forespørgsel nr. F 41:

Forespørgsel til indenrigsministeren:

»Hvordan vil regeringen forholde sig til de flygtninge fra det tidligere Jugoslavien, der har midlertidig opholdstilladelse i Danmark, og hvor de første opholdstilladelser udløber i december måned 1994?«

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 5/4 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/4 94).

Begrundelse

Pia Kjærsgaard (FP):

De seneste dage har vi kunnet konstatere, at grupper af bosniske flygtninge ønsker at vende tilbage til deres hjemland, men ikke kan få lov. De er kommet i klemme, fordi de ikke kan få transitvisum igennem Kroatien.

Af godt og vel 18.000 bosniske flygtninge er 1.000 på nuværende tidspunkt enten rejst til andre lande eller tilbage til hjemlandet. De problemer, der måtte være, hvis en stor gruppe bosniske flygtninge ønsker at vende hjem, men ikke kan gøre det, må regeringen naturligvis sørge for at få løst. Samtidig er indenrigsministeren jo i gang med at få færdigbehandlet et forslag fra regeringen støttet af SF, som V og K

og Z vil gå imod, der skal give flygtningene permanent opholdstilladelse. Det er et besynderligt paradoks, og det vil Fremskridtspartiet gerne have en forklaring på i dag.

Besvarelse

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det fremgår klart af forespørgslens formulering, at Fremskridtspartiet har misforstået, hvordan ordningen med midlertidig opholdstilladelse til de bosniske krigsflygtninge fungerer. Jeg vil derfor gerne endnu en gang slå fast, hvad de to hovedelementer i ordningen er:

Det ene element i loven om midlertidig opholdstilladelse til krigsflygtningene fra det tidligere Jugoslavien er, at man kan meddele midlertidig opholdstilladelse i 6 måneder ad gangen, og det kan man gøre, indtil krigen i det tidligere Jugoslavien er slut.

Det andet element i loven er, at der i forbindelse med meddelelsen af den midlertidige opholdstilladelse kan træffes beslutning om, at asylsagsbehandlingen kan udskydes i 2 år. Der er altså ikke tale om, sådan som det fremgår af den måde, der spørges på, at de første midlertidige opholdstilladelser udløber i december 1994 og ikke kan forlænges. De midlertidige opholdstilladelser, som udløber i 1994, vil efter den nugældende lov blive forlænget, så længe situationen i det tidligere Jugoslavien er sådan, at man ikke kan sende krigsflygtningene tilbage dertil.

Derimod kan man efter loven ikke udskyde asylsagsbehandlingen ud over december 1994 for de mennesker, der fik meddelt deres første midlertidige opholdstilladelse i december 1992.

Dette være gentaget i håbet om, at det nu skulle være helt klart, at regeringen ikke med det ændringsforslag til jugoslaverloven, der var til første behandling i sidste uge, har ønsket at ændre ved de to bærende elementer i den nugældende lov. Kort sagt skal de midlertidige opholdstilladelser fortsat kunne forlænges, indtil krigen er slut, og asylsagsbehandlingen skal ikke fastfryses i mere end 2 år. Det vil sige, at med hensyn til de to bærende punkter i lovgivningen er alt fuldstændig ved det gamle.

Jeg vil her gerne påpege, at jugoslaverloven blev vedtaget den 28. november 1992 af et næsten enigt Folketing efter forslag fra den daværende borgerlige regering. Kun Fremskridts-

[Indenrigsministeren]

partiet stemte imod, og det er derfor naturligt, at Fremskridtspartiet nu ser en lejlighed til at gentage sit tidligere synspunkt, det er der egentlig megen politisk logik i. Til gengæld finder jeg det både unaturligt og skuffende, at De Konservative og Venstre i dag er på vild flugt fra de principper og den brede enighed, der hidtil har været om jugoslaverloven. For at sige det neddæmpet finder jeg det lidt sølle, at de to partier stikker halen mellem benene, når tidspunktet nærmer sig for, at loven skal efterlevs i praksis og de første bosniske krigsflygtninge skal have påbegyndt deres asylsagsbehandling.

Når regeringen ikke har ønsket at ændre på ordningen med midlertidig opholdstilladelse og herunder 2-års-grænsen for udskydelse af asylsagsbehandlingen, skyldes det først og fremmest to forhold:

For det første har UNHCR i marts 1994, altså for ganske kort tid siden, tilkendegivet, at man nu anser det som et passende og ønskeligt mål, at landene under hensyn til den lange periode, i hvilken krigsflygtningene har levet i eksil, tildeler de pågældende en mindre usikker status. I den forbindelse har UNHCR bl.a. også peget på gennemførelse af asylsagsbehandling i henhold til flygtningekonventionen.

For det andet synes de stadig skiftende forhold i det tidligere Jugoslavien ikke at kunne begrunde, at der ændres på den ordning, der er fastsat i jugoslaverloven af et meget bredt flertal i Folketinget. Hvordan regeringen i øvrigt vil forholde sig til de bosniske krigsflygtninge, fremgår jo klart af redegørelsen om de bosniske krigsflygtninge i Danmark og det ledsagende lovforslag, som vi debatterede i sidste uge. Konklusionen er, at der så hurtigt som muligt skal ske en forbedring af deres daglige forhold. At stemme imod det er ikke blot en flugt fra de grundprincipper, vi tidligere var enige om i Folketinget, man kan også sige, at det er udtryk for partitaktik, når den er værst, og med de bosniske krigsflygtninge som ofre.

Jeg vil godt slutte med at sige: Det er ikke rart at opleve.

Forhandling

Pia Kjærsgaard (FP):

Denne forespørgsel, som vi nu er gået i gang med at behandle, kunne Fremskridtspartiet

faktisk godt have undværet, men desværre er den jo nødvendig.

Årsagen til, at vi overhovedet behandler dette problem, er en meget ulykkelig situation i det tidligere Jugoslavien, hvor alle bekriger hinanden, og hvor FN's indsats nærmest har lidt skibbrud. Der er indgået våbenhvile efter våbenhvile, der alle sammen er brudt efter kortere eller længere tid. Der skal ikke være tvivl om, at Fremskridtspartiet nærer den dybeste afsky over for blodsudgydelserne i Bosnien. Vi har den dybeste medfølelse med de mennesker, der har mistet familie, er blevet invalideret, eller har mistet alt, hvad de ejede.

En af konsekvenserne af borgerkrigen er, at mennesker er flygtet i hundredtusindvis, heraf mange til Danmark. Ifølge indenrigsministerens egne oplysninger til mig foranlediget af en lang række spørgsmål havde 18.087 personer fra Bosnien-Hercegovina den 24. april 1994 fået midlertidig opholdstilladelse i Danmark.

I henhold til 2-års-reglen i forbindelse med loven om midlertidig opholdstilladelse skal sagen nu tages op for 363 personers vedkommende, idet de til jul falder for fristen. Det er dog indtil videre kun et lille antal; i de kommende måneder vil det komme til at dreje sig om 1.320 personer i februar, 2.631 i august, 5.121 i september, 1.527 i oktober, 1.605 i december, og sådan vil det løbende være måned efter måned med større eller mindre tal.

I forbindelse hermed har indenrigsministeren ønsket en lang række ændringer i lovgivningen, som samlet er udtryk for forbedring af de pågældendes forhold. Vi burde fra Folketingets side for lang tid siden have udvist det, som med et godt gammeldags udtryk bliver kaldt rettidig omhu, ved at yde hjælpen i nærområdet, men nu, hvor der er små 20.000 bosniere i Danmark, er der andre måder end indenrigsministerens at angribe problemstillingen på.

I svarene til mig på de mange spørgsmål, jeg har stillet om denne sag, har indenrigsministeren gang på gang understreget, at 2-års-reglen om asylbehandling ikke kan forlænges, men at man skal have en anden lovgivning på området. For mig at se er der ikke noget som helst i vejen for, at Folketinget vedtager at forlænge denne periode til 3 eller måske endda til 4 år; det kræver rent faktisk kun en vedtagelse.

[Pia Kjærsgaard]

En anden ting er, at indenrigsministeren synes at have utrolig travlt i denne sag. Der er andre end mig, der har spurgt ministeren om, hvorfor man har den hast, og hvorfor man ikke har ventet. Der er endnu over et halvt år til, at perioden udløber for de første, så man kunne såmænd sagtens have ventet og set tiden an.

Der kommer formentlig i mellemtiden et folketingsvalg, og hvem siger, at et nyvalgt Folketing vil have det samme syn på dette problem som det nuværende. I endnu et svar – og det er på spørgsmål S 1096 af 22. april 1994 – siger indenrigsministeren:

»Det er fortsat regeringens hovedmålsætning i flygtningepolitikken, at man på alle måder skal søge løsninger, som indebærer en så stor hjælp som muligt i nærområderne.

Denne hjælp kan bl.a. ydes ved oprettelse af flygtningelejre.«

På det område synes jeg på ingen måde at regeringen har gjort nok; regeringen har ikke gjort sig umage. Det er velkendt, at man får langt, langt mere ud af indsatsen ved at hjælpe de pågældende flygtninge lokalt, altså i deres nærområde, men her sker der alt for lidt. Regeringen og desværre også den forrige regering har brugt mange ord på at sige, at man hjælper bedst i nærområderne, men rent konkret er der ikke rigtig sket noget – i hvert fald for lidt.

Derfor vil jeg godt opfordre til, at der kommer meget mere gang i forhandlingerne med de omkringliggende lande. Ministeren nævner jo, at der fra de danske myndigheders side har været rettet henvendelse til Slovenien, Albanien og Ungarn med henblik på at drøfte mulighederne for at oprette danske lejre i disse lande. Jeg vil godt understrege, at der ikke skal være nogen tvivl om, at Fremskridtspartiet godt vil yde økonomisk bistand til det. Så sagde ministeren, at disse kontakter, som endnu ikke har ført til konkrete resultater, vil der blive arbejdet videre med. Det svar er ikke nok for mig. Ministeren bliver nødt til at sige, hvordan ministeren vil arbejde videre med det, hvad der bliver gjort i øjeblikket, og hvornår ministeren forventer at forhandlingerne er afsluttet.

Til gengæld er regeringen stærkt i offensiven, når det drejer sig om at oprette flygtningelandsbyer eller flygtningelejre i Danmark. Vi har nu 147, men regeringen har måske den opfattelse, at Danmark er et nærområde til det

tidligere Jugoslavien? Det er ikke min opfattelse, og jeg synes, regeringen burde revidere sin. Indenrigsministerens lovforslag drejer sig bl.a. om ret til familiesammenføringer, bedre undervisningstilbud samt retten til at kunne flytte ud af asylcentrene og ind i tomme huse, der ikke længere bebos af danskere.

Samlet er initiativerne beregnet til at ville koste 115 mio. kr. i resten af indeværende år. Jeg er ikke sikker på, tallet holder, men det skal ministeren naturligvis svare på på et senere tidspunkt. Til næste år vil udgiften naturligvis i sagens natur blive langt, langt større, og inden denne procedure er endt, er der ingen tvivl om, at det kommer til at dreje sig om milliardbeløb, som Danmark kommer til at ofre på denne sag.

Punkt for punkt er ministerens lovforslag udtryk for, at regeringen tilsyneladende ønsker at integrere de pågældende i det danske samfund. Hvor der i øjeblikket er tale om opholdstilladelse, skal der nu gives asyl, og det sidste bliver vel dansk statsborgerskab med familiesammenføringer og alt, hvad dertil hører.

Jeg har en begrundet mistanke om, at det ender sådan, for det lægges der op til i ministerens forslag. Hvis det ikke er intentionen, beder jeg ministeren komme herop og dementere det. Jeg har nemlig hidtil ikke kunnet få et konkret, klart svar på mange af de spørgsmål, jeg har stillet i sagen. Det håber jeg at Folketinget kan få i dag.

Som nævnt ønsker Fremskridtspartiet en fornuftig løsning på denne sag. Nu, hvor der er så mange bosniere i landet, ser vi hellere, at man forlænger den nuværende ordning og så i øvrigt holder op med al det hastværk, som denne sag har været og er præget af.

Så kan jeg ikke lade være med at konstatere, at indenrigsministerens lovforslag måske er overflødigt. De pågældende kan jo i forvejen søge om asyl, når deres midlertidige opholdstilladelse udløber; her er der ikke noget nyt. Ministeren, må jeg så sige, svarer bemærkelsesværdigt klart nu, hvor ministeren begynder at sige, at der skal søges asyl, på de spørgsmål, jeg har stillet. Det ville ministeren ikke svare særlig klart på på det tidspunkt, hvor ministeren sammen med den daværende regering gerne ville have den midlertidige opholdstilladelse igennem. Da kunne jeg ikke få konkrete svar på, om det ikke forholder sig sådan – og det

[Pia Kjærsgaard]

gør det jo rent faktisk – at når den midlertidige opholdstilladelse udløber, har man ret til at søge asyl. Der er ikke noget nyt med den undtagelse, at ministeren nu prøver at gøre et stort nummer ud af denne sag.

Jeg vil godt på Fremskridtspartiets vegne stille et forslag om motiveret dagsorden, som udtrykker Fremskridtspartiets grundholdning i sager om udlændingepolitik:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen at sørge for, at der senest i forbindelse med førstkomende folketingsvalg afholdes en folkeafstemning om Danmarks flygtningepolitik.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 64).

Anden næstformand (Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg har lyttet meget spændt til fru Pia Kjærsgaards tale i dag. Jeg var spændt fra morgenstunden og ventede egentlig, at der ville være noget nyt, men som jeg hører fru Pia Kjærsgaards tale, er den en gentagelse af debatter, som vi har haft i Tinget og senest i sidste uge, hvor vi havde første behandling af forslaget om de bosniske flygtninge.

Jeg mener faktisk, at det nærmer sig unødigt trætte af Tinget, for det er i realiteten at gennemføre en ekstra behandling af et lovforslag, som i forvejen har tre behandlinger. Dette lægger jo ikke op til en anden diskussion end den, lovforslaget lagde op til; det er en nøjagtig gentagelse.

Det er også en nøjagtig gentagelse af den flygtningelandsbydiskussion, vi havde for 14 dage siden, og jeg skal derfor opfordre fru Pia Kjærsgaard til at gå på talerstolen og anmode om, at behandlingen af denne forespørgsel afsluttes, for alt andet vil vise, at det kun er et forsøg på at få billig reklame fra Fremskridtspartiets side.

Der er intet sagligt belæg for at få en fjerde behandling af et lovforslag, så jeg vil opfordre fru Pia Kjærsgaard til at gå herop og få stoppet behandlingen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må skuffe hr. Peter Duetoft og sige, at debatten om flygtningelandsbyer ikke var rejst af Fremskridtspartiet, men vi deltog naturligvis i den, som vi gør i alle andre debatter, der bliver rejst i Folketinget.

Denne forespørgsel er stillet af Fremskridtspartiet for måneder siden, inden indenrigsministeren overhovedet fremsatte sit lovforslag. Da indenrigsministeren bebudede, at der ville komme en redegørelse til Folketinget om denne sag, stillede Fremskridtspartiet denne forespørgsel, og jeg har ganske afgjort den opfattelse, at man ikke som valgt folketingspolitiker kan tillade sig at sige, at der er noget, der er trætte – tror jeg hr. Peter Duetoft sagde – af Tinget. Det er en alvorlig debat, som man naturligvis skal deltage i. Hr. Peter Duetoft kan så meddele, at han ikke har lyst til at deltage, og det har hr. Peter Duetoft helt sin frihed til at gøre, men jeg vil godt garantere, at Fremskridtspartiet deltager helhjertet i debatten. Vi mener, at vi har behov for den for at få belyst tingene, og jeg må klart afvise hr. Peter Duetofts ønske om, at denne forespørgsel skulle trækkes; tværtimod er det en nødvendig debat.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil bare sig til fru Pia Kjærsgaard, at jeg ikke underkender, at en debat om flytningene og om bosnierne er vigtig. Problemet er bare, at vi havde nøjagtig den samme debat for en uge siden, og hvis man har nogen som helst form for respekt for Folketingets arbejde og for, at det skal have en god begrundelse, ville man ikke nogle få dage efter, at vi havde førstebehandlingen af loven, hvor der kom mange synspunkter frem – hr. Helge Adam Møller og vi andre var i en lang diskussion om det, og Fremskridtspartiet deltog også i den diskussion for en uge siden – bruge Folketingets tid til en gentagelse af den debat. Dette er i realiteten en ekstra behandling af et lovforslag, der altså åbenbart ikke kan nøjes med tre behandlinger; på grund af Fremskridtspartiet skal det åbenbart have en fjerde.

Jeg er skuffet over, at fru Pia Kjærsgaard ikke kan se, at det er spild af Folketingets tid at gennemgå samme debat med de samme argu-

[Peter Duehoff]

menter. Jeg kunne så forstå det, hvis fru Pia Kjærsgaard havde sagt noget nyt, men fru Pia Kjærsgaard holdt strengt taget den ordførertale, som Fremskridtspartiet har holdt ved hver eneste given lejlighed i de sidste lange tider; men så ved vi jo i al fald, hvordan fru Pia Kjærsgaard ser på folkestyret.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Sikke noget vås! Det er netop respekt for folkestyret, at man deltager i de debatter, som bliver rejst i Folketinget. Det ved jeg godt at CD ikke altid gør, men det mener jeg er CD's problem og bestemt ikke Fremskridtspartiets.

Med hensyn til en forespørgselsdebat har man jo den mulighed, som man ikke har under et lovforslag, at man kan fremsætte et forslag om motiveret dagsorden, og der skal ikke herske tvivl om, at Fremskridtspartiets hensigt og ønske er, at vores udlændingelovgivning på et tidspunkt bliver lagt ud til en folkeafstemning. Vi vil hver evig eneste gang, vi har lejlighed til det, foreslå Folketinget den løsning. Det har vi også i dag gjort endnu en gang, og det vil vi blive ved med, indtil der kommer en fornuftig løsning på disse problemer.

Dorte Bennedsen (S):

Som situationen har udviklet sig i det tidligere Jugoslavien, er der al god grund til, at Folketinget beskæftiger sig seriøst både med de problemer, som fortsat er i de krigshærgede områder, og med de problemer, som Danmark har i forbindelse med at skulle huse de flygtninge, som er kommet hertil.

Men der er i de sidste par år næppe noget emne, der har været så ofte på Folketingets dagsorden som netop dette. Det har været i form af lovgivning, onsdagsspørgsmål, forespørgsler og samråd i Retsudvalget. Alene i dette forår og inden for den sidste måneds tid har sagen været drøftet i en forespørgsel, i forbindelse med ændring af udlændingeloven og senest den 11. maj ved førstebehandlingen af ændringen af lov om midlertidig opholdstilladelse. Ved den lejlighed debatterede vi grundigt både de foreslåede ændringer, som lå i lovforslaget, og regeringens beslutning om at påbegynde behandlingen af asylsager, efterhånden som 2-års-fristen udløber.

Jeg skal ærligt indrømme, at på den baggrund havde vi i Socialdemokratiet ikke fantasi til at forestille os, at Fremskridtspartiet ville opretholde sin forespørgsel om nøjagtig samme emne. Men det har det altså gjort, og jeg skal lade være med at tale om unødigt trætte af Folketinget, men nøjes med at sige, at i Socialdemokratiet har vi faktisk ikke skiftet holdning i de 8 dage, der er gået, siden vi sidst drøftede disse emner. Jeg lyttede ligesom hr. Peter Duehoff meget nøje til Fremskridtspartiets ordførers indlæg og må konstatere, at der ikke i det indlæg er rejst ét spørgsmål, ét problem eller ét emne, som ikke nøje blev drøftet den 11. maj.

Jeg skal derfor nøjes med at henvise til den ordførertale, jeg ved den lejlighed holdt som mit partis ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Socialdemokratiet har ikke skiftet holdning, sagde fru Dorte Bennedsen. Hvor er det sørgeligt, for det betyder altså, at man vil tillade 18.000 fra Eksjugoslavien at søge asyl i Danmark, når de har været her i mere end 2 år. Man vil tillade, at de bliver indvandrere i Danmark frem for det, der er det naturlige og rigtige, at de selvfølgelig har ophold og et helle her i Danmark, indtil situationen er normal, og at de så vender tilbage. Hvor er det sørgeligt, men vi prøver en gang til.

For det Konservative Folkeparti er det helt klart, at vi ønsker at forlænge den midlertidige opholdstilladelse for samtlige 18.000 flygtninge fra det tidligere Jugoslavien; de skal ikke have asyl i Danmark. Vi vil ubetinget fastholde, at alle bosniske flygtninge skal vende tilbage til eget område og deltage i genopbygningen af eget land den dag, freden er kommet, og i tiden indtil da, skal bosnierne have mulighed for at forberede sig til den tilværelse, de skal tilbage til i Bosnien, dvs. jobtræning, uddannelse og skolegang efter bosnisk mønster, og dette skal tilrettelægges uden tab af danske arbejdspladser.

Desværre er regeringens beslutning om, at de midlertidige flygtninge nu efter 2 års ophold i Danmark kan søge asyl, dvs. få fast ophold i Danmark, i fundamental modstrid med hele tankegrundlaget bag loven om midlertidig opholdstilladelse til personer fra det tidligere Jugoslavien. Signalet har hele tiden været, at Danmark var et helle for mennesker på flugt

[Helge Adam Møller]

fra krigshandlinger, men at det var et midlertidigt helle, og det har stået krystalklart i hvert fald for befolkningen og for jugoslaverne, at de skulle vende tilbage til Eksjugoslavien den dag, krigen var slut.

Nu lægger ministeren så op til, at tusinder og atter tusinder af flygtninge skal gøres til indvandrere og dermed bo i Danmark i resten af deres liv, hvis de selv ønsker det. Ministerens beslutning vil have helt uoverskuelige konsekvenser. Lad mig bare nævne tre:

Man sender et klart signal til tusinder og atter tusinder af jugoslaviske flygtninge om, at de ikke behøver at rejse hjem den dag, freden kommer.

Der bliver kaos i det danske asylsystem, når tusinder begynder at søge asyl, og det vil alle jo gøre om ikke andet så for en sikkerheds skyld, og hvis situationen i Bosnien ikke ændrer sig i fredelig retning, er det sandsynligt, at en stor del af de 18.000 vil få permanent ophold i Danmark. Så følger retskravet på familiesammenføring. Hvor mange vil det dreje sig om? Er det 6.000, 10.000, 15.000? Ingen aner det. Der kan hurtigt blive tale om en årlig udgift på langt over 2 mia. kr.

Hvad med de menneskelige konsekvenser? Giver ministeren asyl her i Danmark, betyder det med stor sikkerhed, at ministeren stiller den enkelte jugoslav og hendes eller hans familie bagest i den danske arbejdsløshedskø. Var det ikke mere rigtigt og rimeligt, at eksjugoslavernes kræfter blev brugt dér, hvor der er allermest brug for dem, nemlig i Bosnien, når landet skal genopbygges?

For Det Konservative Folkeparti er der ingen tvivl om, hvordan Danmark bedst bidrager til at genopbygge Bosnien. Det gør vi på to måder:

For det første skal vi straks forlænge den midlertidige opholdstilladelse for alle 18.000, og der må ikke herske nogen som helst tvivl hverken for danskerne eller for flygtningene om, at de skal vende tilbage til eget område den dag, freden kommer.

For det andet skal tiden, indtil de 18.000 kan vende tilbage, anvendes således, at flygtningene forbereder sig målrettet i såvel teori som praksis og såvel børn som voksne til det arbejde og den tilværelse, de skal tilbage til i Bosnien.

Efter konservativ opfattelse skal nøgleordene i denne debat og i al den lovgivning, vi laver om Eksjugoslavien, være, at det skal være et midlertidigt ophold og der skal ske en genopbygning af eget land. Nøgleordene skal ikke under nogen omstændigheder være asyl og integration.

Katastrofen i det tidligere Jugoslavien indebærer selvfølgelig også for Danmark et ansvar for at forsøge at bringe krigen til standsning samt en humanitær forpligtigelse til at hjælpe de nødstedte. Det er jeg sikker på at alle er enige om, men det er utrolig vigtigt, at vi gør det på den rigtige måde.

Nu hævder ministeren, at når hun lader bosnierne søge asyl efter 2 år, følger hun bare den lov, som blev vedtaget, da hr. Engell var justitsminister; men det er for letkøbt. Det er selvfølgelig juridisk korrekt, at loven om midlertidig opholdstilladelse fik en løbetid på 2 år, og derefter har de pågældende et krav på, at deres sag kan tages op til asylsagsbehandling, medmindre loven forlænges. Vi forlænger jo et utal af love i dette Folketing, og det er præcis her, at ministeren helt har svigtet. I stedet for at indbyde de partier, der stod bag loven, til en forhandling om forlængelse, meddelte indenrigsministeren pludselig, at de pågældende efter 2 år kan søge asyl. Det er en urimelig måde at håndtere sagen på, det er et klart tillidsbrud i forhold til de partier, der var med til at vedtage den oprindelige lov, og det er en holdning, som får helt uoverskuelige økonomiske og menneskelige konsekvenser.

Ministeren burde have fulgt vores råd og forlænget den midlertidige opholdstilladelse med 1 eller 2 år og fastslået, at der var tale om et ubetinget midlertidigt ophold. I stedet skubber ministeren problemerne ud til kommunerne. Ministeren nægter befolkningen ordentlige tal vedrørende de økonomiske konsekvenser med de mange kommende asylansøgninger, og nu forsøger ministeren at pådutte os andre synspunkter, vi ikke har.

Afslutningsvis må jeg derfor konstatere, at regeringen lægger op til en ordning, som for det første er én vild flugt væk fra hovedsigtet i den oprindelige jugoslaverlov, nemlig at opholdet var midlertidigt.

For det andet giver man nu alle ret til at søge asyl, når de har været i Danmark i 2 år; jugoslaverne kan frit vælge at blive indvandrere i Danmark.

[Helge Adam Møller]

For det tredje modvirker denne politik en effektiv genopbygning af de krigsramte områder, den dag freden kommer.

For det fjerde belaster man det danske asylsystem helt unødvendigt, og man skaber nye store sagspukler.

For det femte har regeringen nu bestemt, at et stort antal eksjugoslaver skal sættes bagest i den danske arbejdsløshedskø i stedet for at stå forrest i den kø, som skal genopbygge Bosnien.

For det sjette skubber ministeren nu problemerne med de bosniske flygtninge, som gøres til indvandrere, ud til kommunerne.

For det syvende og sidste vil regeringens politik om asyl bevirke, at man medvirker til serbernes grusomme spil om etniske udrensninger. Det gør man jo, når de kan blive i Danmark og ikke vende tilbage til det sted, de blev udrenset fra, når freden kommer.

Alt dette gør man, som traditionen nu er blevet for indenrigsministeren, uden nogen som helst forhandling med de partier, som var med til at skabe den oprindelige lov. Det er – sagt ligeud – blokpolitik af værste skuffe.

Den politik vil Det Konservative Folkeparti ikke acceptere, og jeg vil derfor på vegne af Det Konservative Folkeparti og Venstre fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at det aldrig har været hensigten, at flygtninge fra det tidligere Jugoslavien skulle have permanent opholdstilladelse i Danmark, men at deres ophold alene skulle være af midlertidig karakter, indtil de igen kunne vende tilbage, opfordrer Folketinget regeringen til at forlænge den periode, hvor asylsagsbehandlingen kan udskydes, med foreløbig 1 år.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 65).

Anden næstformand (Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg må om hr. Helge Adam Møllers tale her sige det samme, som jeg sagde om fru Pia

Kjærsgaards, nemlig at der intet nyt var i den i forhold til den diskussion, vi havde den 11. maj. Det er selvfølgelig trist, at hr. Helge Adam Møller er ked af, at vi ikke har skiftet holdning, men i Socialdemokratiet skifter vi altså ikke holdning, som andre skifter undertøj.

Hr. Helge Adam Møller sagde, at bosnierne kunne få lov til at søge asyl, og det betyder, føjede han til, at de frit kan vælge at blive indvandrere. Dér taler hr. Helge Adam Møller direkte og lodret mod bedre vidende. De får en asylsagsbehandling, og nogle vil givet få asyl, og mange vil formentlig lige så givet ikke få det. Det, at sagen bliver behandlet, er ikke det samme som, at der gives asyl.

Men vi følger faktisk den lov, Folketinget har vedtaget, og når hr. Helge Adam Møller er vred over, at ministeren ikke har forhandlet med partierne, må jeg gøre opmærksom på, at det nu engang ikke er normalt, når man følger en vedtaget lov, at man så går ud og forhandler med partierne om, hvorvidt man nu også skal følge den lov. Man plejer at forhandle, når man vil ændre loven.

Her er ikke tale om ændringer af denne lov, og jeg vil gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om det var det rene blålys, da De Konservative – i øvrigt sammen med Venstre – stemte for lovgivningen i 1992, hvor det blev fastslået, at asylsagsbehandlingen kunne udskydes i indtil 2 år. Vi gjorde det på opfordring af UNHCR, og det stemte jeg for, og det stemte hr. Helge Adam Møller for, men jeg kan forstå, at han ikke har ment en snus med det, og han ser helt hen over, at UNHCR faktisk i marts, tror jeg det var, i år har sagt, at man nu bør gå i gang med den asylsagsbehandling, for det, vi har med at gøre her, er jo ikke teorier eller papir, det er konkrete menneskeskæbner, og de skal behandles anstændigt, og derfor bør den asylsagsbehandling gå i gang, nøjagtig som forudsat med den lovgivning, som også fik hr. Helge Adam Møllers stemme.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er utroligt stadig væk at høre hr. Helge Adam Møller røbe en så fundamental mangel på forståelse for, hvad denne lovgivning fra starten har drejet sig om. Enten er hr. Helge Adam Møller i ond tro, det vil sige, at han nu

[Elisabeth Arnold]

prøver at løbe fra noget, han stemte for i 1992, eller også er han desværre blevet bondefanget i 1992, det vil sige, at han måske i virkeligheden troede, at loven var anderledes, end den faktisk er.

Jeg vil gerne have et svar på spørgsmålet: Hvad er rigtigt? Er hr. Helge Adam Møller i ond tro, eller er han faktisk blevet bondefanget i 1992?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er hverken i ond tro eller blevet bondefanget. Da vi lavede loven for 1½ år siden, var der i det oprindelige forslag ikke sat nogen tidsgrænse ind. Under forhandlingen endte det med, at der kom en tidsgrænse på 2 år, men det var vel, fordi alle på det tidspunkt regnede med – sådan var det jo – at der var en fredsslutning senest om 2 år.

Det, vi var helt enige om, og som går igen også i fru Elisabeth Arnolds egen tale for halvandet år siden i december 1992, var nøgleordet »midlertidighed«. Jeg citerede det forleden dag, så det skal jeg lade være med at gøre, men fru Elisabeth Arnold gjorde det krystalklart, at det var et midlertidigt ophold, og den dag, der var fred, skulle vi hjælpe bosnierne med at komme tilbage. Det sagde fru Elisabeth Arnold fra denne talerstol, og det er det, jeg holder fast i.

Imidlertid er udviklingen ikke gået så hurtigt, som vi håbede, og derfor må det være naturligt at sige: Jamen nu giver vi dem bedre forhold, vi giver dem endnu mere træning til den dag, de skal hjem og bygge deres eget land op. Men vi vil under ingen omstændigheder være med i serbernes spil om, at vi anerkender etniske udrensninger.

De mennesker skal selvfølgelig tilbage til det sted, hvor de har deres kultur og deres rødder, den dag krigen er forbi. Det har hele tiden været nøgleordet, og det tror jeg også enhver vil kunne se ved at læse bare tre eller fire måneder tilbage, hvad ordførerne fra de fleste af regeringspartierne sagde, for da sagde de: Selvfølgelig skal vi forlænge opholdstilladelseerne, således at de vender hjem.

Fru Dorte Bennedsen siger, at den dag, de får asyl, kan de ikke blive i Danmark. Jo, det mener jeg helt klart de kan. Får man asyl un-

der den asylsagsbehandling, der indledes, betyder det jo, at man har en valgmulighed: Man kan vælge at blive her i Danmark, eller man kan vælge at vende tilbage.

I den forbindelse kan jeg henvise til, at der i indenrigsministerens egen redegørelse er et scenario, hvor man skitserer, at det kan være 90 pct. af de 18.000 – det er altså noget med 16.200 – som får asyl og derfor har mulighed for at blive i Danmark resten af deres liv. Man siger for øvrigt, at inden asylsagsbehandlingen påbegyndes, er vi nået op på 22.000. Man gør altså jugoslaverne til indvandrere, og det er vi imod.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Helge Adam Møller kan roligt citere fra min ordførertale fra efteråret 1992, som han også gjorde for en uge siden. Vi kan udmærket godt gentage den seance, vi var igennem for en uge siden, men så må jeg også igen spørge hr. Helge Adam Møller: Hvis man læste loven, som den så ud efter vedtagelsen i 1992, og som den i øvrigt stadig ser ud i dag, vidste alle da, at når de pågældende personer havde opholdt sig i landet i 2 år og havde indgivet asylansøgning, kunne vi ikke udskyde behandlingen af asylansøgningen længere? Så langt ud i fremtiden kunne hr. Helge Adam Møller også godt se dengang. Helge Adam Møller har stemt for lovforslaget, der blev fremsat af en konservativ justitsminister og vedtaget af et meget stort flertal i Folketinget herinde. Det er hr. Helge Adam Møller, der nu løber fra sine tidligere løfter.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg tror nok, at det nu i den sidste omgang slog lidt sludder for hr. Helge Adam Møller, og det plejer det – vil jeg gerne føje til – normalt ikke at gøre.

Jeg sagde, at vi kan påbegynde asylsagsbehandlingen. Jeg opponerede imod hr. Helge Adam Møllers bemærkning om, at det, at vi påbegynder asylsagsbehandlingen, betyder, at de frit kan vælge at blive indvandrere. Det er et ordret citat af det, hr. Helge Adam Møller sagde.

[Dorte Bennedsen]

Min pointe er: asylsagsbehandling ja. Og hvad enten det bliver nu, eller de senere skal hjem, har de – og det vil hr. Helge Adam Møller formentlig også indrømme over for mig – ret til at få deres asylsager behandlet, for de skal alligevel behandles på et eller andet tidspunkt.

Nogle af disse sagsbehandlinger vil formentlig føre til asyl. Mange vil formentlig ikke. Og det var dette punkt, jeg fremhævede. Det er noget vrøvl at sige, at asylsagsbehandling i sig selv fører til, at de frit kan vælge at blive indvandrere.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er lidt sørgeligt at høre et skænderi om noget, som egentlig burde være ren jura; uanset hvilket parti man kommer fra, burde det faktisk være spørgsmål, der var enighed om.

Når Fremskridtspartiet ikke stod bag loven om midlertidig opholdstilladelse, var det, fordi vi forudså både denne diskussion og de mange andre diskussioner, vi har haft på baggrund af dette emne. Man burde, som jeg sagde i min ordførertale, have lagt meget større vægt på for halvandet år siden at give langt mere økonomisk og humanitær hjælp i nærområderne.

Det ville Folketinget ikke, og derfor står vi i den situation, som vi gør i dag, som vi stod i for en uge siden, og som vi garanteret vil stå i også igennem flere diskussioner i Folketinget.

Men det er dog en kendsgerning, vil jeg gerne sige til fru Dorte Bennedsen, at når man først påbegynder asylsagsbehandlingen for bosnierne, skal de igennem hele systemet. Man påbegynder sagsbehandlingen, og det er da en belastning for vores system, det er i det mindste en kendsgerning.

Jeg ved ikke hvorfor, men jeg vil meget gerne have et svar på, hvorfor man har det hastværk. Hvorfor ønsker man at få denne lovgivning igennem på nuværende tidspunkt? Hvorfor venter man ikke og ser tiden an? Det er jo ikke før til december måned, at de første opholdstilladelser begynder at udløbe. Hvorfor har man egentlig taget denne debat allerede på nuværende tidspunkt? Hvorfor traf regeringen så en beslutning? Hvorfor skulle det i den grad komme bag på det øvrige Folketing?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hvis mennesker, der søger asyl – her jugoslavere – ikke får asyl, kan de selvfølgelig ikke blive indvandrere. Men hvis de får asyl – og et af scenarierne i indenrigsministerens egen redegørelse siger, at 90 pct. af dem vil få asyl, idet man dog ikke ved, hvor mange – og det altså er eksempelvis 90 pct. af de 22.000, der er ifølge redegørelsen, drejer det sig altså om 20.000, der så vil få asyl, og disse 20.000, der får asyl, har et retskrav på, at de kan blive her resten af deres liv, hvis de selv vælger det, og det vil sige, at de bliver indvandrere.

Derfor mener jeg, det var krystalklart, hvad jeg sagde.

Fru Elisabeth Arnold siger, at jeg nu har en anden holdning, end den, vi havde for halvandet år siden. Nu var jeg ikke selv ordfører den dag. Det skulle jeg have været, men jeg har slået op i Folketingstidende og konstateret, at det var hr. John Vinther, men han indledte sin ordførertale med at sige, at han optrådte som ordfører, da hans partis ordfører i sagen, hr. Helge Adam Møller, var forhindret i at være til stede.

Men det var mig, der havde skrevet ordførertalen, og jeg vil gerne fremhæve slutningen af den. Der står (Folketingstidende 1992-93, sp. 518):

»Jeg vil godt til slut fremhæve to elementer fra lovforslaget, som vi finder særdeles positive. Det første . . . « Det hopper jeg over, for det er ikke relevant . . . »Det andet er, at denne ordning forudsætter, at opholdet i Danmark alene skal være midlertidigt.«

Det fastholder jeg.

Derudover bliver jeg nødt til at citere fru Elisabeth Arnold, som den 21. oktober 1992, sammesteds, sp. 534, siger:

»Det er vigtigt, at disse personer ikke skal have store, dyre programmer og integreres osv., de skal simpelt hen have en midlertidig beskyttelse, fordi deres verden er brudt sammen, og når der er kommet tålelige forhold i deres hjemegn, skal vi gennem FN nok hjælpe med at fortælle, at nu kan de godt blive sendt tilbage igen.«

Tak for de ord! må jeg sige til fru Elisabeth Arnold. Lad os dog følge dem og sige til jugoslavere: Nu giver vi jer tålelige forhold. Vi giver jer lidt bedre forhold, men I skal tilbage igen, når der er fred.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen, det er jo præcis det, der er tilfældet, må jeg sige til hr. Helge Adam Møller. Alle de personer, som i dag har midlertidig opholdstilladelse, får den forlænget, og den bortfalder først, hvis der bliver tålelige forhold i deres hjemland. Og hvad det angår, har vi en tæt kommunikation med UNHCR, altså FN, som på stedet skal afgøre, om det er muligt at sende de pågældende personer tilbage.

Samtidig er der gennem loven givet mulighed for, at de pågældende personer kan indgive asylansøgning efter de gældende regler herom. Den asylansøgning kan myndighederne i Danmark beslutte at lade være med at realitetsbehandle i en periode på to år. Sådan blev lovgivningen i 1992. Den stemte både hr. Helge Adam Møller og jeg for. Jeg vil gerne holde fast i den lovgivning, hr. Helge Adam Møller vil gerne have den ændret. Hvem er det så, der har skiftet holdning?

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige: Hastværk? Jamen loven bliver jo ikke ændret. Det, der bliver ændret, er vilkårene for dem, der er her på midlertidig opholdstilladelse. Under alle omstændigheder skal de vilkår, de har, forbedres, så de får bedre mulighed for at få en uddannelse eller noget skolegang, således at de bliver bedre i stand til at klare sig, når de engang ikke er flygtninge mere, men eventuelt er vendt hjem til deres hjemland.

Der er ikke noget hastværk her, for der bliver ikke ændret andet i loven end de vilkår, som de midlertidige flygtninge har i Danmark, og enhver, der har besøgt et flygtningecenter, ved, hvor utåleligt det er i flere år at være stuvet sammen på ganske få kvadratmeter uden anden mulighed end at snakke med hinanden.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Fru Elisabeth Arnold har sagt en del af det, som jeg ville have sagt nu, og derfor kan jeg blot henholde mig til hendes bemærkninger.

Men fru Pia Kjærsgaard spurgte: Hvorfor nu, og hvorfor dette hastværk? Må jeg så prøve en gang til for kong Hans. Det lovforslag, vi behandlede den 11. maj, handler ikke om asylsagsbehandling; det handler om vilkårene for de bosnere, der nu befinder sig i vores land.

Det er ét kompleks.

Ved siden af det har regeringen meddelt, at den har besluttet sig for at følge den lov, Folketinget har vedtaget, og som siger, at efterhånden som toårsfristen for udsættelse af asylsagsbehandling udløber, vil man begynde at behandle sagerne.

Så når fru Pia Kjærsgaard spørger, hvorfor det skal være nu, og hvorfor regeringen har gjort det, må svaret være, at det har regeringen bl.a. gjort, fordi partier og enkeltpersoner i Folketinget vinteren og foråret igennem blev ved med at spørge, hvad regeringen agtede at gøre. Og tænk, det var regeringen uforskammet nok til at svare på.

Endvidere sagde fru Pia Kjærsgaard, at når asylsagsbehandling påbegyndes, skal den gennem hele maskineriet og skal gøres færdig, og jeg måtte forstå – nu håber jeg ikke, jeg mistolker – at det syntes fru Pia Kjærsgaard var noget urimeligt.

Jeg tror ikke, det kan nytte noget at stille spørgsmålet til fru Pia Kjærsgaard, men jeg vil egentlig gerne stille det til hr. Helge Adam Møller. Vi kan diskutere, og vi kan være uenige om, hvornår asylsagsbehandlingerne skal påbegyndes, men er hr. Helge Adam Møller enig med Socialdemokratiet og med mig, i, at disse mennesker har ret til at indgive en ansøgning om asylsagsbehandling og har ret til, at der bliver taget stilling til den asylsag, inden de udsendes af landet igen?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil gerne indrømme, at det er en akavet situation for mig at stå i. Jeg har forstået problematikken til fulde, men det, der er mærkeligt i denne debat, er, at de spørgsmål, som fru Dorte Bennedsen nu stiller, bl.a. om det ikke er korrekt, at de har ret til at søge asyl, var de spørgsmål, jeg stillede, og som jeg ikke kunne få klare svar på, da lovforslaget om midlertidig opholdstilladelse skulle vedtages. På daværende tidspunkt ville man ikke give noget som helst klart svar på, om det forholder sådan sig, for det er korrekt, at det forholder sig sådan: man har ret til at søge asyl.

Men problemet er jo, at det klart lå i kortene – og så må jeg tage De Konservative og Venstre lidt i forsvar, selv om de i modsætning til Fremskridtspartiet har været med til at vedtage

[Pia Kjærsgaard]

lovforslaget om midlertidig opholdstilladelse, men jeg kan godt huske debatten – at man skulle forlænge den midlertidige opholdstilladelse. Så meget ret vil jeg da gerne give hr. Helge Adam Møller. Det er da helt klokkeklart, at der lå det i kortene på daværende tidspunkt, at man skulle forlænge den midlertidige opholdstilladelse. Det vil man så ikke gøre.

Endelig må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at vi er helt enige i, at det er en ulykkelig situation at sidde i et flygtningecenter. Det er der slet ingen tvivl om. Deri er jeg 100 pct. enig, men sådan er situationen ulykkeligvis for de mennesker, som er ramt af en tragisk borgerkrig.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Dorte Bennedsen stiller mig et klart spørgsmål. Fru Dorte Bennedsen spørger: Har disse 18.000 jugoslaver ret til at søge asyl, inden de forlader Danmark? Ja, selvfølgelig har de det. Det er der da ikke nogen som helst tvivl om.

Forskellen er, at når man nu siger: I får lov til det allerede nu, når I har været her i 2 år, så vil det store flertal af alle 18.000 selvfølgelig for en sikkerheds skyld søge asyl, og det vil sige, at de den dag, de får asyl – de af dem, der får det – altså vil have en valgmulighed, når freden kommer, nemlig enten at vende tilbage eller at blive i Danmark.

Hvis man gør det, vi foreslår, udskyder det midlertidige, nemlig udskyder deres asylsagsbehandling til den dag, freden er kommet, vil der måske være 200 eller 500 af dem, der vil søge asyl, for så ved de jo godt, at det er utrolig usikkert, om de vil få asyl, når der er fred i det land, de skal tilbage til. Så vil de vende tilbage. Hvorfor skal vi så give halvdelen eller måske to tredjedele eller tre fjerdedele asyl nu med den mulighed, at de så kan vælge at blive i Danmark, og lade 18.000 køre igennem asylsagssystemet med de mange millioner kroner, det vil koste? Det er da fuldstændig urimeligt.

Men selvfølgelig har fru Dorte Bennedsen ret. Det er da bare tåbelighedernes triumf at vælge den løsning.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det, fru Pia Kjærsgaard siger, er simpelt hen ikke rigtigt.

Jeg husker også debatten fra oktober 1992. Det blev klart sagt, at de bosniske flygtninge naturligvis har ret til at søge asyl. Det kan fru Pia Kjærsgaard også høre på hr. Helge Adam Møllers indlæg nu. Det blev sagt fra alle sider, af alle os, der kender vores udlændingelov, at de selvfølgelig har retten til at søge asyl.

Det, der blev indgået aftale om, var, at asylsagsbehandlingen kunne udskydes i 2 år, men jeg husker, at der mange gange blev svaret på fru Pia Kjærsgaards spørgsmål dengang, at retten til at søge asyl kan man naturligvis ikke fratage et menneske.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg kan konstatere, at jeg fik ret, for den debat, vi er i gang med nu, er jo en nøjagtig kopi af den timelange debat, vi havde for otte dage siden. Det er så i orden, at vi tager den en gang til, og det er der ikke noget at gøre ved.

Der er dog én nuance, vi mangler i dag. Det er hos hr. Helge Adam Møller, der for otte dage siden gjorde et stort nummer ud af, at han, hvis han kom i den ulykkelige situation, at han måtte flygte til Venezuela eller Chile, eller hvor det nu var, hr. Helge Adam Møller overvejede for otte dage siden at flygte hen, naturligvis med det samme ville vende tilbage til Danmark, når det var muligt, fordi forholdene var ændret her. Derfor – sagde hr. Helge Adam Møller for otte dage siden – tror jeg også, at det store flertal af de bosniske flygtninge naturligvis vender tilbage til Bosnien, den dag der er fred og muligheder i landet.

Nu står hr. Helge Adam Møller altså i dag otte dage efter og bruger alene det argument, at gennemfører man en asylprocedure, som jo bestemt ikke resulterer i, at alle vil få asyl, medfører det, at de, der får asyl, naturligvis så vil blive her og blive til indvandrere.

Jeg forstår ikke, at den mere nuancerede del af den debat, som hr. Helge Adam Møller kom med for en uge siden, skal glemmes i dag. Mener hr. Helge Adam Møller virkelig seriøst, at mennesker, der er blevet jagtet ud af en af Europas mest blodige krige, en af de mest bestialske, en af de krige, hvor familiemedlemmer, naboer, genboer myrder løs på hinanden, skulle være så lykkelige over at være kommet til Danmark, at de, den dag de har mulighed for at vende tilbage til deres egen kultur og deres

[Peter Duetoft]

eget sprog og deres egne omgivelser, så vil blive i Danmark?

For en uge siden sagde hr. Helge Adam Møller altså, at sådan var det ikke, men det mener hr. Helge Adam Møller åbenbart i dag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan ligesom hr. Peter Duetoft ikke sige, hvor mange der vil vælge at vende tilbage, eller hvor mange der vil blive. Det er klart, at jo længere man har været i Danmark, jo mere trækker det at blive i Danmark, og jo mere bombet det land er, man skal vende tilbage til, når freden er kommet, og jo mindre mulighed man har for at vende tilbage til den landsby eller det område, man kom fra i Bosnien, men skal 100 eller 200 km væk, jo mere vil tale for, hvis man har fået asyl, at man siger: Jamen så bliver vi alligevel i Danmark.

Jeg ved ikke, om det bliver 3.000, 6.000, 9.000 eller 15.000 – det er der ingen, der kan bedømme – men hvis man går ud fra den teori, som hr. Peter Duetoft har, og som jeg også tror jeg selv ville have, hvis det var mig, der var i situationen, nemlig at jeg ville gøre alt for at vende tilbage, selv om jeg havde boet mange år i det andet land – og lad os håbe, det er en rigtig teori – hvorfor så sætte asylsagsbehandlingen i gang for 18.000 mennesker? Hvorfor dog sætte dette enorme apparat i gang og give dem muligheden, når hr. Peter Duetoft siger: Jamen de vil jo alligevel vende tilbage? Hvor er logikken?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til hr. Helge Adam Møller. Jeg går ud fra, at Det Konservative Folkeparti nu overlader det alene til Fremskridtspartiet at fremstille det, som om 18.000 asylansøgere nu kommer til at blive i Danmark.

Jeg hørte hr. Helge Adam Møller tidligere i dag antyde, at det var et ret stort tal, men nu erkender hr. Helge Adam Møller altså, at tallet kan være nogle få tusind, der vil komme i den situation. Og jeg tror nu, det er endnu færre.

Jeg vil gerne sige til hr. Helge Adam Møller, at grunden til, at vi gør det, vi gør nu, er dels, at loven faktisk sagde, at det er sådan, dels at

UNHCR, skønt de dengang anbefalede, at man gav midlertidig opholdstilladelse, for at man ikke skulle komme til at deltage i en etnisk udrensning og dermed flytte mennesker væk, netop nu har sagt det modsatte. Nu er UNHCR også bange for, at det, at man i praksis sætter konventionen ud af kraft, ikke længere holder. Det er den væsentlige forskel fra den diskussion dengang og nu, at de internationale organisationer, der dengang anbefalede det, nu advarer mod det. Det er derfor, regeringen har truffet den fornuftige beslutning at følge loven, som den er.

Men jeg er glad for, at vi får sat dette her ind i de rette proportioner, at vi nu har fået konstateret, at det, at man får en asylprocedure i gang, ikke er ensbetydende med, at man får asyl. Og at det, selv om man får asyl, vil være et meget lille antal af dem, der har søgt og fået asyl, som også vil blive her, den dag Bosnien ikke længere står i flammer.

Tak til hr. Helge Adam Møller for den konstatering.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, den skal også blive kort.

Når hr. Helge Adam Møller spørger: Hvorfor sætte hele det store apparat i gang for 18.000 flygtninge, hvis der alligevel snart bliver fred i det tidligere Jugoslavien? må jeg svare: Det skal vi, fordi bl.a. hr. Helge Adam Møller har stemt for, at sådan skal det være.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen det hænder da, må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, ret ofte i dette Folketing, at vi justerer og ændrer love, når forudsætningerne ændrer sig. Jeg tror, at omkring en tredjedel – hvis ikke halvdelen – af alle de love, vi sidder og behandler i dette Folketing, er ændringer til eksisterende love. Det er jo ikke noget helt nyt.

Når vi ser, at der er sket noget, forlænger vi en frist eller forkorter en frist eller hæver en grænse eller sænker en grænse. Det er såmænd det, vi har sagt her: Lad os gå tilbage til det, vi alle sammen syntes for 2 år siden, nemlig at det skulle være midlertidigt, og så forlænge den frist. Og det var som sagt også det, de fleste af regeringspartierne sagde indtil for nogle få måneder siden.

[Helge Adam Møller]

Til sidst kun en bemærkning til hr. Peter Duetoft med hensyn til tallene.

Når jeg nævnte det med de 90 pct., er det, fordi det er et af de tre regneeksempler, der står i indenrigsministerens redegørelse på side 121. Der har man regnet på tallene og sat tre forskellige scenarier op, der alle går ud fra, at alle søger asyl, hvorefter det ene siger, at 90 pct. vender hjem, 10 pct. bliver i Danmark. Det betyder, at 2.000 bliver i Danmark.

Det næste siger, at halvdelen vender hjem, og 10.000 – halvdelen – bliver i Danmark.

Det tredje eksempel, man har, omhandler den situation, at 10 pct. vender hjem – 2.000 – og 20.000 bliver i Danmark.

Der er altså tre forskellige opfattelser, hvor man spænder fra, at 2.000 bliver i Danmark, til 20.000. Så stort er spillerummet. Jeg tør ikke sige, om det bliver de 2.000 eller 20.000, men jeg synes under alle omstændigheder, at det er urimeligt, og at det må være hovedideen, at man skal vende hjem den dag, der er fred.

Anden næstformand (Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.59

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi har jo, som det allerede har været nævnt af flere ordførere, i den senere tid haft lejlighed til flere gange at drøfte udlændingepolitikken, specielt de jugoslaviske krigsramte, så jeg kan med det samme annoncere, at vi ligesom Socialdemokratiets ordfører ikke har ændret synspunkter.

For Venstre er det fortsat helt afgørende, at der føres en dynamisk flygtningepolitik, hvor så mange som muligt kan hjælpes, samtidig med, at vore ressourcer udnyttes bedst muligt. Vi synes i Venstre, at det var en god ordning, vi fik, da vi indførte reglerne om midlertidig opholdstilladelse til de jugoslaviske krigsramte.

Den lov står vi i Venstre fortsat bag. Vi ønsker den midlertidige beskyttelse forlænget; derfor har vi fremsat ændringsforslag til jugo-

slaverloven, og vi fremsætter i dag dagsordensforslag herom.

Vi mener fortsat i Venstre, at det er helt forkert at gøre flygtninge til indvandrere. Der er så mange flygtninge og så mange vandrere i verden, der er så mange nødstedte, at det gælder om at hjælpe så mange som muligt nær ved katastrofeområder og de områder, hvorfra en flugt har fundet sted, og det gælder om at anvende ressourcerne på så mange som muligt.

For dem, vi giver ly her i Danmark, gælder det, at de skal hjælpes, så længe de er på flugt fra noget, og derefter hjælpes hjem. Ressourcerne skal ikke anvendes på, at de få hjælpes på livstid, men på, at så mange som muligt hjælpes til at hjælpe sig selv.

Med hensyn til jugoslaverne har vi hele tiden sagt i Venstre, at vi føler et særligt ansvar, når der er krig i Europa. Derfor har vi også givet midlertidig beskyttelse til mennesker, der ikke efter udlændingeloven har krav på beskyttelse. Men forudsætningen for os i Venstre har hele tiden været, at der var tale om en midlertidig beskyttelse, og sådan ønsker vi fortsat det skal være. Det tror vi også er befolkningens ønske.

Vi mener også, det er et helt forkert signal at sende, at jugoslaverne nu skal have mulighed for livsvarig opholdstilladelse; det er jo det samme som at sige, at vi ikke tror på, at der kan blive fred i Jugoslavien.

Ordringen med den midlertidige opholdstilladelse synes vi har fungeret godt, og derfor ønsker vi den forlænget. Det er nærmest blevet en folkesag i Danmark at hjælpe jugoslaverne, men det har hele tiden været under forudsætning af, at de kun skal hjælpes, så længe de er på flugt fra noget, og derefter hjælpes tilbage. De skal ikke integreres i det danske samfund.

Derfor var det overrumplende ikke blot for Venstre, at ministeren ændrede signaler. Man kunne jo også se, det var overrumplende for mange lederskribenter i dagspressen. Jeg spørger igen: Betyder det, at alt det arbejde, der er gjort i kommunerne, er spildt? Betyder det, at centrene skal tømmes nu? Skal de, der får asyl, ud i boliger? Hvor skal de boliger findes? Jeg tror ikke, danskerne har den opfattelse, at vi flyder i boliger. Hvordan skal der skaffes skoleplads? Hvordan skal der skaffes arbejdspladser? Hvordan skal det gå med sagsbehandlingen? Ministeren har lovet os en kortere

[Birthe Rønn Hornbech]

sagsbehandling. Betyder det nu, at der skal ansættes en hel hær af medarbejdere til at behandle disse sager, og skal de først læres op? Jeg forudser kaos i sagsbehandlingen, men jeg kan se, at Det Fri Aktuelt, ministerens egen avis, i går berettede om, at der allerede er kaos i sagsbehandlingen. Sagerne ligger i direktoratet, og der kommer ikke nogen frem til Flygtningenævnet. Der er allerede kaos i sagsbehandlingen, men alligevel skal man altså have tusinder af sager i stedet for at følge Venstres og Det Konservative Folkepartis forslag om at forlænge den midlertidige opholdstilladelse. Jeg fatter ikke et pluk af det, og jeg må sige, det i hvert fald ikke kan være folkeviljen, der har ledet ministeren.

Naturligvis er krigen på Balkan ulykkelig. Det er også derfor, vi gerne vil hjælpe, men forudsætningen er fortsat midlertidigt ophold og hjemsendelse, når der er fred. I stedet for vil man altså nu i regeringen have livsvarige opholdstilladelser og familiesammenføringer. Det er vi imod.

Jeg vil i dag gentage det spørgsmål, jeg har stillet til ministeren masser af gange, men som ministeren åbenbart ikke kan eller ikke vil svare på: Er ministeren enig med Venstre i, at udlændingeloven i dag er formuleret sådan, at man også efter udlændingeloven kan give en tidsbegrænset opholdstilladelse, og vil ministeren udnytte den mulighed, når det gælder jugoslaverne?

Afslutningsvis skal jeg sige, vi i Venstre finder, at det er utrolig vigtigt, at vi skelner mellem asylpolitik og indvandrerpolitik. Det er en humanitær indsats, vi ønsker at yde i Venstre, ikke at de, der har været så heldige at komme til Danmark, skal forblive her på livstid. Jeg tror ikke, den danske befolkning forstår et suk af det her, og selv om jeg har sagt det før, vil jeg gentage det: Min bekymring er, at troværdigheden til os herinde i Folketinget har lidt yderligere et knæk ved, at regeringen nu har lovet asylsagsbehandling til jugoslaverne. Det vil ikke gavne flygtningesagen som helhed.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu drejer debatten sig kun om flygtninge fra det tidligere Jugoslavien, men jeg forstod på fru Birthe Rønn Hornbechs indlæg, i hvert fald indledningen, at fru Birthe Rønn Hornbech

sagde noget i retning af, at vi ikke skal gøre flygtninge til indvandrere. Det forstod jeg var bredt ment og gældende for alle flygtninge, der opholder sig i Danmark.

I den forbindelse vil jeg spørge, om Venstre vil støtte et eventuelt forslag om, at alle flygtninge kun får midlertidig opholdstilladelse, og at den er gældende, indtil de enten opnår dansk statsborgerskab eller forlader Danmark igen.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan kun svare, at Venstres politik i årevis har været formuleret sådan, som jeg sagde det her: Flygtninge skal ikke blive til indvandrere. Vi ønsker, at udlændingelovens ordlyd følges, sådan at der gives midlertidig opholdstilladelse til alle.

Så er jeg blevet afkrævet et svar på, hvor længe den skal gælde, og dér har jeg sagt: Syv år er en passende frist, for på det tidspunkt kan flygtninge, der har fået opholdstilladelse, søge statsborgerskab.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det var en spændende lille ordveksling, for det viser jo, at har de tre partier – de to, der lige har været på talerstolen, og Det Konservative Folkeparti – flertal efter næste valg, er der nu enighed om, at man fremover kan sige, at får man asyl i Danmark, fordi man er flygtning og opfylder alle kriterierne, kan man sendes tilbage, hvis der bliver fred i det land, man er flygtet fra, hvis situationen bliver normal, og hvis man ikke har boet i Danmark i over syv år. Det er vi meget enige i, og det må være det rigtige. Man flygter fra noget, så får man ophold, og så hjælper vi, men hvis situationen bliver normal i hjemlandet, vender man selvfølgelig tilbage. Der tegner sig et godt flertal.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det kunne selvfølgelig være interessant at regne på, hvor mange indvandrere, som ikke havde fået dansk statsborgerskab, der så ville blive tale om, eller hvor mange der ville blive nødt til at få dansk statsborgerskab, efter at der var gået syv år. Hvis man kigger på de konflikt-

[Elisabeth Arnold]

områder, der har været både i vores nærmeste og også i fjernere egne inden for de sidste 20-30 år, har der jo været konflikten i Cambodja – den har været 15 år – der har været konflikten på Sri Lanka, som har været tilsvarende længe, der har været krigen mellem Iran og Irak, som varede i otte år, der har været konflikten i Mellemøsten, som har været i over 20 år, og der har været forhold i Østblokken, som har betydet, at flygtninge ikke har kunnet vende tilbage i en periode på 30 år.

Det kan de tre partier selvfølgelig udmærket enes om, men spørgsmålet er: Vil det betyde noget som helst i forhold til den hidtidige flygtningepolitik?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu nævner fru Elisabeth Arnold en række konflikter, hvor dette forslag ikke ville have nogen betydning. Det er også fair nok; det er klart, at hvis man har været flygtning i Danmark i 10, 15 eller 20 år, er det rimeligt, at man så integreres i det danske samfund og får mulighed for at blive boende.

Men hvad med at gå tilbage til det, der er aktuelt, og det, vi diskuterer i dag? Er det ikke sådan, at regeringen lægger op til, at der nu er 18.000 jugoslaviske flygtninge, som kan søge asyl? Hvis de efter gældende lovgivning får asyl, har de altså muligheden for, selv om de kun har været i Danmark i to år, at blive her resten af deres liv. Det er jo det, der er realiteten, og det er det, vi andre siger er fundamentalt urigtigt og i modstrid med det, der er baggrunden for hele lovgivningen, hvor nøgleordet stadig væk er midlertidighed. Vi skulle hjælpe dem, så længe der var krig i deres eget land, og så skulle vi hjælpe dem en gang til, nemlig med at komme tilbage og genopbygge deres eget land, men ikke med at gøre dem til danske statsborgere. Nu er der altså tale om 18.000, som man åbner denne mulighed for.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg har kun ét problem med fru Elisabeth Arnold, som jeg sætter stor pris på. Selv om jeg nu ved hver eneste debat skal besvare det samme spørgsmål fra fru Elisabeth Arnold, er det, som om fru Elisabeth Arnold ikke hører efter.

Altså: Det, vi siger, er, at den midlertidige opholdstilladelse skal udstrækkes. Når jeg så bliver spurgt om, hvor længe den skal udstrækkes, siger jeg syv år. Begrundelsen for, at jeg siger syv år, er, at så kan man søge statsborgerskab eller få permanent opholdstilladelse. Det så jeg gerne udstrakt også til indvandrere, således at man ikke fik permanent opholdstilladelse før efter syv år. Så ville vi undgå en masse af de proformaægteskaber, som vi rent faktisk ved finder sted i dag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Min bemærkning skulle vel egentlig ses som en advarsel mod at foregøgle nogen, at alle konflikter kan afsluttes inden for en kortere årrække. Erfaringerne viser jo, at en del konflikter faktisk varer betydelig længere, end vi har fantasi til at forestille os på det tidspunkt, hvor de opstår. Det var alene det, der var mit ærinde.

Jeg er fuldstændig klar over, at fru Birthe Rønn Hornbech gentagne gange har sagt, at det er syv år, der er grænsen. Men jeg er også klar over – det vil jeg gerne have fru Birthe Rønn Hornbech til at bekræfte – at Venstre sammen med andre partier her i Folketinget har ønsket kravene til dansk statsborgerskab skærpet betydeligt. Det kunne jo også være, at man dér ville se, at der var nogen, der ønskede grænsen udskudt, ligesom man her i dag ser, at der er nogen, der er kede af den 2-års-grænse, som de vedtog for to år siden; den skal nu også udskydes. Vil man fastholde, at det skal være syv år for dansk statsborgerskab, eller vil man også dér sige: Nej, syv år er alligevel lidt for kort, så nu tager vi otte år eller ti år, for nu er det næsten slut?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre og De Konservative har fremsat forslag om skærpede kriterier for erhvervs- og indfødsret, og det følger de overordnede holdninger, som vi har i vores indstilling til kriminelle udlændinge.

Vi mener, det skader den samlede flygtningesag, at man ikke tager lidt hånd om kriminelle udlændinge. Derfor har vi sagt, at vi mener, at udlændinge, der har begået kriminali-

[Birthe Rønn Hornbech]

tet, i højere grad skal afvises med hensyn til at få statsborgerskab efter syv år. Vi mener også, at de skal betale deres skattegæld og den slags. Det er det, vi har sagt, og det står vi ved.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Vi kan godt tage en bred debat, selv om det ikke var det, som ordførerne lagde op til fra starten; tværtimod forsøgte man at negligere denne debat.

Men jeg vil godt helt klart bekræfte, at Fremskridtspartiet naturligvis stadig væk står fast på, at ved opnåelse af statsborgerskab og ved ansøgning om indfødsret skal kravene skærpes ganske gevaldigt. Det ved fru Elisabeth Arnold også godt, og jeg vil bare lige konstatere endnu en gang eller have bekræftet fra denne talerstol, at sådan bliver det naturligvis også. Men der skulle jo til gengæld også gerne – og det tegner det også til – være et flertal for, at kravene bliver skærpet.

Ebba Strange (SF):

Jeg kan sige på SF's vegne, at vi i SF har den samme politik i forhold til krigsflygtninge fra Bosnien-Hercegovina, som vi havde den 11. maj i år. Det betyder kort sagt, at vi faktisk gerne så, at man startede asylsagsbehandlinger allerede nu for de mennesker, der har været her siden 1991. Men vi har accepteret ministerens oplæg om, at man starter asylsagsbehandlinger, når 2-års-fristen er udløbet – ingen tvivl om det.

Det skyldes, at vores udgangspunkt ikke er alle de grusomme konsekvenser, som hr. Helge Adam Møller prøver at beskrive, de grusomme konsekvenser, det vil få, hvis 10.000 mennesker skulle få asyl – eller 8.000 eller 16.000, hvor mange det nu kan blive til. Vi synes ikke, at de konsekvenser er grusomme. Vi mener, vi har plads til dem. Vi tager udgangspunkt i de menneskers situation, som det handler om, og ikke i hr. Helge Adam Møllers skrækvisioner. Vi er ikke så bange for de bosniere. De kan såmænd godt leve her.

Det er det ene, jeg gerne vil sige. Det andet, jeg vil sige, er, at min erfaring med flygtninge er, at når forholdene i hjemlandet forbedres, rejser mange af dem hjem, selv om de har været her i 13, 17 eller flere år. Jeg ved det gennem mange års personligt bekendtskab med

chilenere og sydafrikanere. Jeg har haft den store glæde at møde en del af de mennesker, der sidder i de bosniske flygtningelejre, og jeg ved, at en lang række af dem ønsker at vende tilbage, når forholdene bliver sådan, at de synes, de kan, uanset om det måtte være nu, hvor nogen af dem faktisk ønsker at vende tilbage, eller det måtte være senere.

Jeg mener, at flygtningepolitik hviler på, at man har retten til at søge asyl. Når man har fået asyl, er en tilbagevenden en afgørelse, som træffes af den enkelte flygtning selv i en vurdering af, hvordan situationen i hjemlandet er. Det er baggrunden for SF's flygtningepolitik, og den står vi ved, både når det drejer sig om flygtninge fra Bosnien og andre steder i verden.

Så vil jeg godt sige, fordi hr. Helge Adam Møller elsker at prøve at chokere os alle sammen med de tal: Jeg har sagt, at jeg ikke er chokeret over dem, men jeg vil godt sige, at jeg synes, hr. Helge Adam Møller bruger forkerte tal. I indenrigsministerens redegørelse står der, at der er omkring 18.000 bosniere, der har fået midlertidig opholdstilladelse. Af disse har 1.000 allerede forladt Danmark og har enten fået opholdstilladelse i USA, Australien og andre steder i verden, eller de er måske rejst tilbage igen.

Vi ved, at der i dag står folk i kø, som gerne vil vende tilbage, og det er der selvfølgelig ingen, der skal forhindre dem i, men det skal ske på en værdig måde, og det kan kun ske på en værdig måde, hvis man er sikker på, at de kan rejse trygt og sikkert igennem de lande, de nu skal igennem. Det arbejde foregår i Rigspolitiet og i Dansk Flygtningehjælp, hvor man naturligvis er forpligtet til at give dem en håndsrækning.

På den måde er tallet allerede faldet fra de 18.000 til de 17.000, og derefter er det faldet yderligere. Som sagt er det slet ikke, fordi tallene forskrækker mig, men jeg synes, at når hr. Helge Adam Møller nu elsker at bruge de dér tal, har han også en tendens til at vælge de maksimale tal og ikke de realistiske tal. Det har aldrig været sådan, at alle fra et bestemt land, der har fået asyl i Danmark, er vendt tilbage til deres eget land. Der er altid blevet nogle stykker tilbage, fordi deres personlige forhold nu har været sådan, at de følte sig mere trygge og sikre og mere hjemme ved at blive i

[Ebba Strange]

Danmark. Mange af dem har ydet en fremragende indsats i Danmark, flygtninge fra Ungarn, fra Tjekkoslovakiet, fra Polen, fra Chile og andre steder, og sådan vil det også gå med de nye grupper af flygtninge, vi får.

Så vi er ikke forskrækkede i SF. Vi står ved det, vi hele tiden har stået på, og vi støtter de lovforslag, som indenrigsministeren nu har lagt frem.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, fru Ebba Strange, jeg misbruger ikke tal. Jeg har nævnt tallet 18.000, jeg har nævnt tallet 20.000, og jeg har også nævnt tallet 22.000 i debatten den sidste 1½ time, og nu siger fru Ebba Strange – og det er rigtigt – at der i øjeblikket i Danmark er lidt over 17.000. Men når jeg har nævnt det højeste tal – det var 22.000 – er det jo taget fra side 120 i den rapport, vi fik for en uge siden, hvor der står, at oprindeligt var der 18.000. Så er ca. 1.000 vendt tilbage eller rejst til USA. Men så siger man, at vi forventer, at der kommer 500 ekstra hver af de resterende måneder. Derfor siger man nederst på side 120, at man i alt regner med 22.000 personer svarende til det forventede niveau med udgangen af 1994 – det er indenrigsministerens egen redegørelse – fordi der stadig væk kommer ca. 500 om måneden, og så når vi op på 22.000. Så beregner man, hvor meget det vil koste, og man siger: Er det 10 pct., der søger asyl, er det 50 pct. eller 90 pct.? Så har man tre forskellige beregninger og siger, at det ved vi ikke. Men det er altså 22.000 taget direkte herfra, og de fleste af de gange, jeg nævnte det, tog jeg kun tallet 18.000.

Det, der er det principielle for os, er altså i og for sig den sidste og den syvende grund, jeg nævnte: Kan det være rigtigt, at vi også går med på det, der har været serbernes, skal vi sige onde taktik hele tiden? Det er jo serberne, der vil have etniske udrensninger, det er jo serberne, der får andre nationer, andre folkeslag og mennesker med andre religioner til at flygte med den hensigt, at de aldrig nogen sinde skal vende tilbage til det land, de er flygtet fra. Vores holdning er, at vi beskytter dem indtil den dag, det er muligt for dem at vende tilbage, men så skal de også vende tilbage. Det gælder ikke bare jugoslavere; det gælder i og for sig i enhver borgerkrig, der måtte komme i fremti-

den. Det må være rimeligt at hjælpe dem, så længe krigen raser, og så hjælpe dem tilbage.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes, det er en underlig diskussion, om det er 17.000, 18.000 eller 22.000. Det er en strid om et tal, som dog er meget konkret.

Fru Ebba Strange sagde, at hun var overbevist om, at de bosniere, som ville opnå fast ophold i Danmark, ville gøre nytte. Jeg må opfatte det sådan, at de på et eller andet tidspunkt kommer ud på arbejdsmarkedet. Er det slet ikke fru Ebba Strange bekendt, at 87 pct. af flygtningene i Danmark er på bistandshjælp? Det er et konkret tal. Hvordan vil fru Ebba Strange dog klare den situation? Jeg synes, det er en meget utålelig situation, at 87 pct. er på bistandshjælp i dag.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Først til hr. Helge Adam Møller: Jeg beklager. Det er naturligvis helt legitimt og rigtigt at tage tallene fra indenrigsministerens egen rapport.

Med hensyn til om vi hjælper med den etniske udrensning ved at give bosnierne lov til at blive her, er det jo en umådelig sensitiv debat, som har været ført, lige så længe borgerkrigen i Bosnien har raset. På et vist tidspunkt fik den en sådan karakter, at der var røster fremme i debatten om, at vi nok slet ikke skulle lade flygtninge komme ud af Bosnien, for så deltog vi i den etniske udrensning. Det gjorde vi så alligevel ikke; ikke alene forhindrede vi dem ikke i at flygte, men vi vedtog oven i købet 1992-loven, som gik ud på, at vi kan hente nogle til Danmark, som har særligt behov for det.

Jeg har selvfølgelig også selv været til og fra i den debat, for jeg synes ikke, at vi skal hjælpe serberne med den etniske udrensning. Men jeg må sige, at menneskers lidelser tæller altså alligevel mere for mig. Jeg kan se, at mennesker lider og bliver fordrevet fra hus og hjem – det bliver de jo, uanset om Vesteuropa tager imod dem eller ej – og så må de søge tilflugt andre steder.

Det har de så gjort i meget stort tal. Nu har jeg ikke taget tallene med herop, men de har i hvert fald gjort det i meget stort tal – internt i

[Ebba Strange]

Bosnien, i de nærliggende nabostater, og en del af dem er søgt til Vesteuropa. De menneskers skæbne tæller altså mere for mig, end om vi derved kommer til at hjælpe serberne i deres forsøg på at lave de dér modbydelige etnisk rene områder, som er noget helt urealistisk, men også helt uacceptabelt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg ved ikke, hvor den helt store uenighed er, for de menneskers skæbne tæller også meget for mig og for Det Konservative Folkeparti.

Der har jo ikke været nogen tvivl om, og der er ikke nogen uenighed mellem de to Folkepartier – Socialistisk og Konservativt – om, at de skal hjælpes. Vi har tidligere været lidt uenige om, hvor mange vi skulle hjælpe i Danmark. Skulle vi satse mere på at hjælpe, når de var kommet ud af Bosnien og ind i nogle af områderne lige omkring? Hjælpes skulle de under alle omstændigheder.

Dér, hvor dilemmaet eller uenigheden ligger, er vel, hvor ubetinget vi vil holde fast i, at hjælpen skal vare indtil den dag, der er fred i Bosnien. Hjælpen skal ydes på den måde, som dette her jo lægger op til. Vi skal sige: Nu skal vi begynde på at uddanne dem, give dem mulighed for at forberede sig, hvad enten det er børn eller voksne, til det, de skal tilbage til i Bosnien, holde de færdigheder i gang, de havde som sygeplejerske, tømrer eller snedker, eller hvad de nu ellers var, så de kan komme tilbage og genopbygge deres eget land.

Dér, hvor uenigheden kommer ind, er, at vi holder ubetinget fast i, at de skal tilbage, når der er fred, og vi ønsker ikke, at de skal have mulighed for at søge asyl med den mulighed, det så giver for, at de kan vælge at blive i Danmark resten af deres liv. Det synes vi ikke er rigtigt. Men hjælpe, så længe krigen raser – ingen tvivl om det.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Ebba Strange svarede ikke på mit spørgsmål.

Jeg spurgte fru Ebba Strange, hvordan hun ville håndtere den situation, at i dag i arbejdsløshedens Danmark er 87 pct. af flygtningene

på bistandshjælp. Hvordan vil fru Ebba Strange håndtere den situation?

Jeg vil også godt høre fru Ebba Stranges bud på, hvor mange af de 20.000 bosniere Socialistisk Folkeparti forventer bliver i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Fru Pia Kjærsgaards sidste spørgsmål vil jeg slet ikke give noget gæt på. Det kommer helt an på, hvordan fredsløsningen bliver i Bosnien. Hvor mange der kan vende tilbage, og hvor mange der vil vende tilbage, vil jeg ikke komme med noget gæt på.

Jeg svarede ikke på fru Pia Kjærsgaards spørgsmål, fordi den røde lampe pludselig lyste, mens jeg var optaget af at svare hr. Helge Adam Møller. Jeg vil sige, at jeg synes, det er helt galt, at så mange af de herboende flygtninge er på bistandshjælp, helt galt, for det tyder på, at det arbejde, man er gået i gang med i Indenrigsministeriet, nemlig at prøve at nedbryde nogle af barriererne for udlændingene på arbejdsmarkedet, skal intensiveres.

Der er masser af dem, der har mægtig gode kvalifikationer, og det er synd, at de skal gå på bistandshjælp. Mange vil jo gøre det, for det gør mange danskere også. Vi har en høj arbejdsløshed i Danmark, og man kan ikke forvente, at arbejdsløsheden blandt herboende udlændinge skal være mindre, end den er blandt danskere. Jeg tror altid, man må forvente, at den er lidt højere, men 87 pct. på bistandshjælp er selvfølgelig for meget.

Så vil jeg godt sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg tror også, vi er ved at få problemerne indkredset. Urimeligheden ligger nemlig i det allersidste, ikke? Jeg synes også, at vi skal yde en god repatrieringshjælp den dag, der er en fredsløsning, som gør det muligt for en stor gruppe at vende tilbage. Jeg tror, at en stor gruppe vil vende tilbage, uanset om de er her på midlertidigt ophold eller får asyl.

Dér, hvor vores veje skilles, er, at mit grundlæggende princip er, at de folk, vi har givet asyl, skal ikke sendes tilbage, de skal hjælpes til at vende frivilligt tilbage. Det kan godt komme til at betyde, at der efter vores model bliver nogle flere i Danmark end efter hr. Helge Adam Møllers model, men det synes vi er det mest humane og mest rigtige i forhold til flygtningene.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes ikke, fru Ebba Strange skal have lov at slippe så nemt.

Fru Ebba Strange sagde, at der var mange bosniere, som ville blive i Danmark, hvor man kunne gøre god brug af dem, og fru Ebba Strange sagde ja, da jeg spurgte, om det var deres arbejdskraft, det drejede sig om.

Så siger jeg, at der i dag er 87 pct. af flygtningene på bistandshjælp, hvortil fru Ebba Strange siger, at det er også for meget, og at der er mange flygtninge med gode kvalifikationer. Jamen der er også mange danskere med meget gode kvalifikationer, som i dag ikke kan få arbejde. Vi har en rekordarbejdsløshed.

Jeg synes, fru Ebba Strange skylder os et svar på, hvordan fru Ebba Strange vil få flygtningene ud på arbejdsmarkedet. Altså det med følordninger, at nu skal flygtninge følges med en dansker på arbejdsmarkedet, har jo ikke noget med det at gøre, så det svar kan vi ikke bruge til noget.

Fru Ebba Strange siger, at hun forventer, at en stor del af de 20.000 bosniere vil blive i Danmark, og at tallet ikke forskrækker hende. Men hvordan skal vi gøre brug af deres gode kvalifikationer, når der i dag er så mange danskere, der har ganske gode kvalifikationer, og som ikke kan få dem brugt?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Et samfund er jo aldrig statisk, et samfund udvikler sig. Det danske samfund er ikke statisk, det danske samfund udvikler sig. Mennesker i Danmark uddanner sig, går på arbejde, hvis de kan få noget, nogle går arbejdsløse; heldigvis er det ikke de samme, der går arbejdsløse altid. Der er dynamik, og det vil der blive ved med at være. Når et menneske har fået asyl i Danmark, indgår vedkommende på linje med alle mulige andre borgere i dette land i søgningen efter arbejdspladser.

Jeg har ikke sagt noget om følordninger; det er slet ikke det, jeg snakker om. Jeg snakker om den barriererapport, der er lavet i Indenrigsministeriet for at prøve at belyse de barrierer, der er for udlændinge på det danske arbejdsmarked. Og der er nogle barrierer, der trænger til at blive nedbrudt. Jeg kan da ikke

love nogen arbejde – hverken danskere eller udlændinge – det har jeg aldrig påstået at jeg kunne. Jeg ved bare, at der er folk med gode kvalifikationer blandt vore flygtninge, og at vi ville kunne gøre god brug af dem, hvis vi ville.

Peter Duetoft (CD):

Nu kunne man jo til fru Pia Kjærsgaard sige, at der måske også er nogen, der glæder sig over, at 87 pct. af flygtningene er på bistandshjælp, for jeg kan da godt gætte på, hvad der skete, hvis det nu kun var 1 pct. af dem, der var på bistandshjælp. Så ville vi i den offentlige debat igen og igen høre argumentet om, at nu kom de dér udlændinge og stjal danske arbejdspladser. Det er næsten ligegyldigt, hvad der sker. Når de ikke har arbejde og er på bistandshjælp, er det galt; hvis de havde arbejde, ville det også være galt, for så stjal de danske arbejdspladser. Jeg synes, at der er en hulhed i argumentationen, der en gang imellem næsten ikke er til at bære.

Så må jeg sige, at det er en lidt trist debat i dag. Jeg har sagt én gang, at jeg synes, det er en gentagelse af den debat, vi havde i sidste uge. Det er det jo også, men jeg synes stadig væk, det er utroligt, at vi i den grad kan ryge i totterne på hinanden på grund af 17.000 mennesker, der bestemt ikke er flygtet for sjov, for det er de jo ikke.

Man kan diskutere flygtninge fra mange forskellige lande, og det har vi også gjort gennem årene, men enhver i dette land, der gider sætte sig ned hver aften og se TV-Avisen eller TV 2's nyheder, kan jo se, at der er grund til, at disse mennesker flygter. Det er en af de mest blodige krige, vi har haft – i hvert fald den blodigste siden Anden Verdenskrig – i Europa, og jeg synes, at det er meget modigt af hr. Helge Adam Møller og fru Birthe Rønn Hornbech at fremsætte en dagsorden om, at man nu lige skal forlænge det midlertidige ophold foreløbig med et år. Hvad i alverden ved vi om situationen i Bosnien om et år? Ved vi, om den overhovedet har ændret sig i løbet af det år? Det har den bestemt ikke, vil jeg godt tillade mig at gætte på.

Der bliver ingen let løsning i Bosnien, og vi kan drømme om fredsprocesser og alt muligt andet, men man vil blive ved, og man vil blive ved, og man vil blive ved, og dette vil tage mange år. Det vil sige, at det alternativ, man i

[Peter Duetoff]

øjeblikket er ved at stille op for disse bosniske flygtninge, er, at de altså én gang om året skal stå frem til spanking i Folketinget. Dér skal man så diskutere, om man nu kan forlænge eller ikke kan forlænge opholdet her. Det skal lige hives frem i offentligheden alt sammen, og så bliver det nok forlænget igen, for situationen vil ikke ændre sig foreløbig. Det vil i al fald være mit gæt med de oplysninger, vi har.

Dertil kommer, at der vel også er grupper blandt de bosniske flygtninge, som vi allerede nu kan sige næppe vil kunne komme tilbage igen. Jeg synes, at man stadig glemmer de blandede ægteskaber, som vi har talt så meget om tidligere, mennesker, der rent faktisk – det kan vi jo se med de fredsprocesser eller -planer, der ligger – aldrig vil kunne komme tilbage, fordi der vil blive tale om etnisk rensede områder. De vil vel kunne have en eller anden forventning om, at man tog konsekvensen af det og foretog en asylbehandling rimelig hurtigt.

Og så er der sikkert også blandt de 17.000 nogle, der allerede i dag kunne vende tilbage. Jeg køber ikke den dér med, at fordi man indleder en asylbehandling, har vi givet asyl til 17.000 eller 18.000 mennesker. Jeg synes ikke, at vi skal blande os i det, det skal vi lade myndighederne om at vurdere, og jeg er overbevist om, at det fører til et helt andet resultat end det, der fremstilles her i dag. Jeg er overbevist om, at en hel del af de mennesker allerede i dag ville få at vide, at de nok ikke kan få asyl.

Men generelt må jeg sige, at jeg synes, at det i virkeligheden gør meget ondt, at vi skal have denne debat om 17.000 nødstedte mennesker, i stedet for at vi stod ved den lov, der faktisk blev vedtaget, og nu tog fat på en asylbehandling; det er det, der har været det afgørende for CD. Vi var i sin tid ikke vildt betaget af den midlertidige ordning, men vi accepterede den, fordi UNHCR sagde, at det var det bedste, også i betragtning af hele den diskussion, der har været om ikke at hjælpe til med etnisk udrensning.

Nu er vi altså i en situation, hvor UNHCR siger, at det begynder at blive farligt at sætte asylproceduren ud af kraft. Så siger vi: Javel, når de internationale organisationer, der har med dette at gøre, mener, at det er farligt, og at det vil bringe nogle problemer med sig, følger vi nu konventionen helt normalt og lader asyl-

arbejdet komme i gang. Og der er, må jeg sige, ikke sket nogen ændring i denne holdning fra sidste uge og frem til i dag. UNHCR har, så vidt jeg ved, ikke den sidste uge meddelt, at vi alligevel skal fortsætte med de midlertidige ordninger, og det er selvfølgelig også grunden til, at CD har nøjagtig samme synspunkt, som vi havde for en uge siden, nemlig at nu starter vi en asylbehandling, efterhånden som de midlertidige opholdstilladelser udløber, og så klarer vi det.

Så må jeg i øvrigt sige, at der har været lidt diskussion – ikke så meget i dag, men måske mere i sidste uge – om de mere praktiske tiltag i forbindelse med undervisning osv., der ligger i den nye lov. Der var også nogle, der syntes, at nu integrerede man for meget, og hvad ved jeg. Jeg tror, at hvis vi ikke gennemfører denne lov, som vi jo her har en form for fjerde behandling af, får vi voldsomt store problemer, for der er ikke noget at sige til, at når yngre mennesker er meget vanskelige økonomiske forhold sidder fuldstændig passive i lejrene, fører det til uro, vold, kriminalitet osv.; det kan enhver jo sige sig selv. Passiviteten vil forstærke de problemer, der måtte være. Derfor er det rigtigt, at regeringen har taget fat på disse ting, og det er rigtigt, at vi får den lov diskuteret igennem, netop også af hensyn til, at vi kan forberede disse mennesker til at vende hjem.

Jeg vil sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg tror stadig på, at langt, langt de fleste af disse mennesker brænder for at få lov at komme hjem til deres eget land. Hvorfor skulle en direktør for et museum, hvorfor skulle en højt uddannet lærer, hvorfor skulle en akademiker, hvorfor skulle en god håndværker, der kender sit område, ønske at leve i en flygtningelejr i Danmark? Hvorfor i alverden skulle de ikke ønske at komme tilbage til deres eget land og hjem til deres egne kredse og deres egne erfaringer?

I øvrigt tror jeg så på, at man kan forstærke denne effekt ved en repatrieringsordning, men bestemt også ved, som hr. Helge Adam Møller rigtigt nævner – og dér er jeg enig – at vi forbedrer disse mennesker via den uddannelse, de får, ajourfører den viden, de har, og måske giver dem mere viden – også gerne i et internationalt samarbejde – så de kan komme hjem og bygge deres eget land op. Deri er jeg helt enig, og jeg er også overbevist om, at jo mere vi gør

[Peter Duetoft]

af den slags, jo større vil tilskyndelsen være til, at man den dag, der bliver fred, vender tilbage.

Jeg vil da ikke stå her og love, at alle vender tilbage. Med den ulykkelige udvikling, hvor man rent faktisk er ved at nedlægge et land og dele det op etnisk, er jeg overbevist om, at man kommer i en situation, hvor nogle af de bosniske flygtninge er nødt til at have det helle for livstid, som hr. Helge Adam Møller vil give dem i et år.

Det er trist, at det er kommet dertil. Det er ikke Danmarks skyld, det er ikke FN's skyld, det er de bindegale menneskers skyld, der fører borgerkrigen i Bosnien. Det er det had og den ufornuft, der har ført til, at der er mennesker, der måske bliver nødt til resten af deres liv at leve borte fra det område, hvor de er vokset op, og som de i virkeligheden holder af. Det er ikke noget, der skal bruges i et politisk spil i Danmark; det er menneskeligt dybt tragisk, at det er sket, og vi har altså en forpligtelse som danskere og som mennesker, der tror på humanisme, der tror på kristendommen, til at gøre vores del af arbejdet for, at disse mennesker kan få et anstændigt liv i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg hørte hr. Peter Duetoft sige, at hr. Helge Adam Møller og jeg er modige. Det er vel ikke det værste skudsmål, en politiker kan få.

Så hørte jeg hr. Peter Duetoft være betænkelig ved, at jugoslaversagerne skulle frem i Folketinget en gang om året, fordi vi nu har ønsket den midlertidige opholdstilladelse forlænget med et år. Jeg vil da gerne sige, at hvis det kan hjælpe hr. Peter Duetoft, ændrer vi gerne både ændringsforslaget og vores dagsorden i dag til to eller tre år.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg synes, hr. Peter Duetofts argumentation på i hvert fald ét område er urimelig, nemlig når hr. Peter Duetoft siger, at han ikke forstår, at vi her i Folketinget nu for anden gang på otte dage kan diskutere de 17.000 eksjugoslavers ophold i Danmark, når vi samtidig hver aften eller daglig kan se i tv, at der visse steder i Bosnien er meget hårde kampe, mennesker er på flugt, mennesker bliver dræbt.

Men det er jo heller ikke det, vi diskuterer. Er der en eneste ordfører, der i dag har sagt, at disse mennesker ikke skal hjælpes, så længe krigen raser? Nej, ikke en eneste. Men der er tre ordførere, fru Pia Kjærsgaard, fru Birthe Rønn Hornbech og jeg selv, der har sagt, at den dag, krigen ikke raser mere, skal de hjælpes tilbage til deres eget land. Der er der en væsentlig forskel.

Hr. Peter Duetoft ligesom antyder, at vi andre siger, at de skal hjem her og nu. Nej, tværtimod, vi siger, de skal være her, de skal hjælpes, men de skal ikke hjælpes længere end indtil den dag, krigen er slut.

Så siger hr. Peter Duetoft, at de alle – eller næsten alle: snedkeren, museumslederen, mureren osv. – ønsker at vende hjem den dag engang i fremtiden, når freden er der. Hvis det så er rigtigt, hvis de alligevel vender hjem – vi ved det ikke, men det er en fair antagelse – hvorfor skal vi så starte asylsagsbehandlingen for alle 17.000? Det er da spild af ressourcer, og det er da at give nogle en mulighed for at vælge at blive i Danmark, også når freden kommer, og den mulighed er ikke rimelig. Museumslederen, snedkeren og mureren skal selvfølgelig hjem den dag, der er fred.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

For mig at høre ud fra denne debat synes jeg faktisk – og det er jeg enig med hr. Helge Adam Møller i – at det er VKZ, der har afklaret deres forhold til flygtninge fra det tidligere Jugoslavien, og at det er regeringen plus SF, der har et meget uafklaret forhold. Vi kan ikke få noget svar på, hvad man vil stille op med de flygtninge, som nu vil søge asyl, som vil begynde på den almindelige asylprocedure, som betyder familiesammenføringer og integration i det danske samfund. Det er da klart, at der ikke er samme incitament til at vende hjem, når hele denne procedure starter; sådan vil det naturligt nok være.

Så vil jeg gerne sige, at jeg glæder mig bestemt ikke over, at 87 pct. af flygtningene er på bistandshjælp. Der var en meget omdiskuteret rapport, som kom for nylig fra Socialministeriet, hvor det er bevist, at det kan lade sig gøre, når man er på bistandshjælp, at modtage 20.000 kr. om måneden skattefrit. Alene af den årsag glæder jeg mig bestemt ikke over det, og det burde regeringen og SF heller ikke gøre.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ord kan somme tider være meget gratis. Hr. Helge Adam Møller stod før og talte – i øvrigt meget smukt – om, at flygtninge, der var i Danmark, skulle hjælpes hjem, når der var blevet fred i deres land.

Det lyder jo smukt og rigtigt. Jeg vil gerne høre, hvordan det hænger sammen med, at Det Konservative Folkeparti, så vidt jeg erindrer, ikke har støttet nogen af de hidtidige repatrieringsforslag, der har ligget på dette Folketings bord.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne rette en misforståelse hos fru Pia Kjærsgaard. Jeg glædede mig ikke over, at 87 pct. af flygtningene var på bistandshjælp. Det, jeg konstaterede, var, at nu er det altså et problem, at 87 pct. er på bistandshjælp. Hvis disse mennesker havde fået arbejde, ville fru Pia Kjærsgaard styrte på talerstolen og fortælle, at alle disse udlændinge og flygtninge kommer og stjæler arbejdet fra alle de stakkels arbejdsløse i Danmark. Det er bare den dobbelthed, jeg i stilfærdighed tillader mig at påpege. Det er øjensynlig sådan, at ligegyldig hvad man stiller op med flygtningene, så vil man kunne finde et problem for det danske samfund, og deri er jeg enig. Flygtningene er et problem for det danske samfund, og det problem har vi en forpligtelse til at løse og ikke bare bruge som politisk kassebold.

Så vil jeg i øvrigt bare sige til hr. Helge Adam Møller, at i CD er vi også enige i, at flygtningene skal hjem, når krigen er afsluttet, og derfor ønsker vi repatrieringsordninger, derfor ønsker vi at uddanne flygtningene til at vende hjem, og derfor ønsker vi at leve op til det, som langt de fleste flygtninge – også ifølge det, hr. Helge Adam Møller selv sagde for en uge siden – har som grundtanke, nemlig at de også føler opholdet her som et helle.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hvor ved hr. Peter Duetoft fra, hvad jeg ville have sagt fra denne talerstol i forhold til en situation, som ikke eksisterer, og som formentlig aldrig nogen sinde vil opstå? Hvor ved hr. Pe-

ter Duetoft det fra? Hvad er det dog for en gang demagogi? Jamen det var dog utroligt. Jeg vil gerne spørge, hvorfra hr. Peter Duetoft ved, hvad jeg ville have sagt, hvis der var fuld beskæftigelse – desværre en hypotetisk tanke – hvis det var sådan, at der nærmest var behov for at få flere mennesker i arbejde. Jeg har aldrig nogen sinde haft noget imod, at udlændinge tog arbejde i Danmark, hvis der var arbejde at få. Hr. Peter Duetoft skal ikke forsøge at sige den slags ting; det er renlivet demagogi.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Dorte Bennedsen spurgte, hvorfor Det Konservative Folkeparti ikke kunne støtte repatrieringsordninger, altså ordninger, der giver økonomisk støtte til flygtninge, så de kan vende tilbage til det land, de er kommet fra.

Nu må jeg minde fru Dorte Bennedsen om, at det var faktisk under en konservativ statsminister – så er jeg lidt i tvivl, om det var under en firepartiregering, eller dengang De Radikale var med; jeg tror, det var under firepartiregeringen – at man i en åbningstale foreslog, at der blev lavet en repatrieringsordning.

Når vi ikke kunne stemme for den ordning, der var til behandling, jeg tror for to eller tre uger siden, hænger det sammen med, at selv om vi var helt enige i ordningen, var der noget med beløbsstørrelsen og med fortrydelsesretten, altså det, at man skal kunne vende tilbage igen. Men ideen og tanken, som vi selv indførte, er rigtig. Der må være mulighed for at give en besked om økonomisk støtte, en fri tog- eller flybillet tilbage til det land, man er kommet fra, hvis man ønsker at vende tilbage, men man skal ikke kunne tage frem og tilbage mellem dette land og Danmark, og godtgørelsen skal heller ikke være så stor, at man bliver bedre stillet end de beboere, der har boet i landet hele tiden.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Nu vil jeg sige, at vi for historieskrivningens skyld nok lige skal repetere, hvad det var, der skete.

Dette Folketing vedtog, så vidt jeg husker, en dagsorden eller et beslutningsforslag, som pålagde den daværende konservative regering

[Dorte Bennedsen]

at komme med et forslag om støtte til repatriering. Det tog, tror jeg, tre år, men lad os så sige to et halvt, så er jeg i hvert fald på den sikre side, hvor der ikke skete en snus. Vi spurgte, og vi spurgte, og vi spurgte den konservative justitsminister, og han blev ved med at sige: Det er nok ikke mig, det er socialministeren.

Så er det korrekt, at der kom en åbningstale, hvor der blev foreslået en repatrieringsordning; man ville fremsætte forslag om det, blev der sagt. Det nåede nu aldrig nogen sinde frem til Folketingets bord. Man havde faktisk på det tidspunkt haft tre år, hvor man ikke gjorde noget; man foretog sig ikke en snus.

Elisabeth Arnold (RV):

Med et stort flertal vedtog Folketinget i efteråret 1992 loven om midlertidig opholdstilladelse for flygtninge fra det tidligere Jugoslavien. Vi var alle klar over, at det var et eksperiment. Det var første gang, vi indførte den type opholdstilladelser i Danmark, og vi gjorde det med åbne øjne. Vi gjorde det efter anbefaling fra UNHCR, altså fra FN's Flygtningehøjkommissariat, og vi gjorde det i fuld bevidsthed om, at på et eller andet tidspunkt skulle vi tage stilling til, om de pågældende flygtnings asylsager skulle behandles eller ej. Vi indbyggede i loven en 2-års-grænse for, hvor lang tid man kunne fastfryse de pågældende asylsøgers sagsbehandling. Det stemte et stort flertal her i Folketinget for.

Det Radikale Venstre holder fast i den lovgivning. Det ville være pynteligt, om alle de partier, der dengang stemte for loven, gjorde det samme.

Flere andre europæiske lande foretog det samme eksperiment. Det kan læses i den redegørelse, som indenrigsministeren fremlagde for godt en uge siden. Flere lande har haft forskellige erfaringer med den midlertidige lovgivning, og ingen har fundet den helt rigtige model endnu. Vi må alle indrømme, at her er vi ude på et område, som skal finde sin form i årene, der kommer.

Nu er der så gået et par år, siden vi vedtog loven. De erfaringer, vi har fået med hensyn til indkvarteringsmulighederne og udfoldelsesmulighederne for de flygtninge, som er i landet, har været både gode og dårlige. Det gode har været, at der har været en udtalt vilje i be-

folkningen til at tage imod de jugoslaviske flygtninge. Det er jo rigtigt, som hr. Peter Due-toft sagde, at der ikke er nogen, der er i tvivl om, at de folk er flygtet fra urimelige, umenneskelige, tragiske forhold, fra udrensninger, fra forhold, som vi ikke troede kunne findes i vores del af verden.

Så de gode erfaringer har været, at der har været vilje til at hjælpe. Der er blevet oprettet talrige støtteforeninger blandt lokalbefolkningen i forbindelse med flygtningecentrene, og vi har været i stand til at tage imod forholdsvis mange flygtninge fra det tidligere Jugoslavien. Det synes jeg vi som nation skal være godt tilfredse med.

De dårlige erfaringer har været, at jo længe tid personer er tvunget til at opholde sig på meget, meget små arealer, stuvet meget tæt sammen og uden nogen muligheder for at foretage sig ret meget meningsfyldt, jo større bliver konflikterne, jo større bliver de menneskelige tab, og jo mere føleligt bliver tabet af de rettigheder, som de ville have haft, hvis de var indkvarteret under andre forhold eller var under den almindelige asyllovgivning.

Disse erfaringer er faktisk indhøstet af samtlige de lande, som har indført lovgivning om midlertidig opholdstilladelse, og UNHCR, altså stadig FN's Flygtningehøjkommissariat, har da også sagt, at det er betænkeligt, at de rettigheder, som midlertidige flygtninge har, i stedet større grad afspejler en forskel i forhold til dem, de ville have haft, hvis de havde været i den almindelige asylsagsbehandling.

Derfor står vi fast ved, at loven skal gennemføres, loven skal efterleves, som det var intentionen for to år siden, og vi har overhovedet ikke nogen bekymringer ved at starte asylsagsbehandlingerne, når de første to år er gået, efter at de pågældende personer kom til Danmark, efter at loven trådte i kraft.

Der blev spurgt, om vi kan sige, hvor mange der vil få asyl, og hvor mange der ikke vil få asyl. Det er ikke os her i Folketinget, der bestemmer, hvem der skal have asyl, og hvem der ikke skal have asyl. Det gør de myndigheder, til hvem vi her i Folketinget har overladt at behandle de pågældende sager. Det ligger i Direktoratet for Udlændinge, i Flygtningenævnet og i de forretningsgange, vi har afstukket for dem.

[Ellisabeth Arnold]

En ting, der ikke har været nævnt før i debatten – mærkeligt nok – er, at det, der næsten er værst for mange af de midlertidige flygtninge, er uvisheden. De ved ikke, om deres sag kan blive behandlet, de ved ikke, hvilket udfald den får, og de ved ikke, hvor længe de fortsat kan få lov at blive i landet. I virkeligheden er der mange – eller i hvert fald nogle – for hvem et afslag vil være bedre end fortsat uvished. Der er nogle, der ønsker at begynde en ny tilværelse i et andet land. De ved, at det kan de ikke i Danmark, for Danmark modtager ikke almindelig indvandring, men der findes faktisk lande i verden, f.eks. Australien, New Zealand og Canada, som stadig væk modtager regulære indvandrere, men som ikke kan modtage disse flygtninge, fordi de ikke har fået endeligt afslag på asyl i et andet land.

For nogle af de midlertidige flygtninge, der opholder sig i Danmark, vil et afslag altså være ønsket frem for fortsat uvished, for kun derved kan de komme videre med at planlægge deres liv. Derfor skylder vi disse mennesker, at vi forkorter ventetiden og siger: Efter to år må vi gå i gang med at behandle jeres asylansøgninger. Ikke alle kan få asyl. Afhængigt af, hvordan forholdene er i Bosnien, vil der selvfølgelig være nogle, der ikke kan få asyl, andre vil kunne få det. Hr. Peter Duetoft har nævnt nogle af de eksempler, hvor man måske kunne forestille sig, at det kunne være tilfældet. Men det er ikke op til os at afgøre. Det ligger i asylmyndighedernes hænder.

Så der er altså ikke nogen vaklen fra Det Radikale Venstres side med hensyn til, hvorledes vi skal behandle de pågældende midlertidige flygtninge i Danmark. Det skal følge den lovgivning, som vi vedtog for to år siden.

Endelig må jeg sige, at det, ligesom flere andre ordførere har givet udtryk for, også er faldet mig for brystet, at vi nu igen skal diskutere antallet af fremmede og deres forfærdelige effekt på danskerne og på Danmark. Der er stadig væk under 4 pct. fremmede statsborgere i Danmark. Jeg kan ikke forstå, at vi skal reagere, som om det truede vores kultur, vores identitet, vores religion eller vores økonomi. Det kan ikke være rimeligt. Det afspejler en utopisk drøm om det homogene samfund, hvor alle er ens, hvor ingen stikker af fra mængden, og hvor afvigelser ikke tolereres. Det er i dyb modstrid med hele den tradition, det danske

samfund bygger på, hvor vi accepterer religionsfrihed, ytringsfrihed, retten til at være forskellige. Vi ønsker ikke, at de jugoslaviske flygtninge to gange skal være ofre for etnisk udrensning, først i Bosnien og derefter i Danmark.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg er helt enig med de ordførere, der har sagt, at der har været en tendens til en gentagelse af allerede velkendte synspunkter, og det er der bestemt ikke noget at sige til, for det er jo kun en uges tid siden, vi havde en debat om dels den redegørelse, der er kommet fra regeringen, og dels det opfølgende lovforslag.

Derfor vil jeg indskrænke mig til at reagere på det eneste nye, der er blevet sagt, og så komme med en enkelt kommentar til selve debattens karakter.

Det nye, der er blevet sagt i dag, eller det, man måske har bedt om en reaktion på, er påstanden om, at det er umuligt for bosniske krigsflygtninge i Danmark at vende tilbage allerede nu. Jeg har også set i Jyllands-Posten, at det nærmest bliver skildret, som om det er den danske regering eller det danske samfund, der holder de pågældende tilbage. Dermed vil jeg godt besvare det spørgsmål, der lå fra fru Pia Kjærsgaard.

For det første vil jeg sige, at der allerede nu er sørget for, at bosniske flygtninge, der frivilligt ønsker at vende tilbage til hjemområdet, kan få dansk bistand til det. I går blev der holdt et møde i Indenrigsministeriet, og dér blev det aftalt, at Dansk Flygtningehjælp fra i dag varetager opgaven med at rådgive og vejlede de pågældende. Dansk Flygtningehjælp har udarbejdet en skriftlig, kort orientering om tilbagevendelsesmulighederne til Bosnien-Hercegovina, og derudover ligger det i ordningen, at Dansk Flygtningehjælp tager en individuel samtale med den enkelte flygtning, der så bliver orienteret om konsekvenserne af tilbagevenden, transportmuligheder osv. Dansk Flygtningehjælp vil også være behjælpelig med bistand til transport og til opnåelse af de nødvendige transitvisa tilbage til området.

Dertil vil jeg sige – og det troede jeg faktisk fru Pia Kjærsgaard erindrede – at vi allerede fra kroatisk side har tilsagn om, at den slags transitvisa vil kunne udstedes til enkeltpersoner, der ønsker at vende tilbage til Bosnien-

[Indenrigsministeren]

Hercegovina. Vi vil nu også officielt få bekræftet fra den kroatiske regerings side, at ordningen kan fungere ukompliceret.

Vi vil også presse på med at få det, man har været meget tvivlende over for fra den kroatiske regerings side, nemlig transitvisa til større grupper af personer. Fru Pia Kjærsgaard har selv overværet en række af de samtaler, der fandt sted, da Retsudvalget var på rejse i Kroatien, derfor turde det ikke være nyt, og det er fulgt op af regeringen, efter at vi er kommet tilbage, og som sagt er der nu indgået nogle egentlige aftaler på området.

Jeg vil også gerne sige, at det er ganske mange, der allerede nu frivilligt ønsker at vende tilbage til hjemområdet. Politiet har fået henvendelse fra 165 fra centret i Montebello, der er 62 fra Avnstrup, der tilsvarende har henvendt sig til politiet, og så er der en mindre gruppe fra flygtningecentret i Allerød. Det er karakteristisk, at det i alle disse tilfælde drejer sig om folk, der er indrejst i november eller december, altså for forholdsvis kort tid siden, og at de primært kommer fra området omkring Sarajevo.

Derudover har en række bosnere individuelt rettet henvendelse – nogle har gjort det til Indenrigsministeriet, en del har gjort det til Dansk Flygtningehjælp – for at forhøre sig om mulighederne for at vende tilbage allerede nu. Desuden har politiet oplyst, at man i en længere periode i gennemsnit har hjulpet 5 tilbage om ugen:

Man har sørget for billet, man har sørget for visum gennem Polen, og man har sørget for, at de på den måde fik den umiddelbart tiltrængte hjælp.

Men derudover er det jo også sådan, at der i det lovforslag, som er til behandling i Retsudvalget i øjeblikket, er et oplæg til en lovfæstelse af denne økonomiske støtteordning: dels den hjælp, der ydes via Dansk Flygtningehjælp, og dels den økonomi, der knytter sig til det. Det vil sige, at de, der ønsker at vende tilbage nu, sikres, at de kan få rejsen betalt, og at de også kan få et beskedent beløb – som bekendt 2.000 kr. for en voksen og 1.000 kr. for et barn – til at klare den allerførste tid dernede. Det er ikke en repatrieringsstøtte, men en rejsehjælp, en hjælp til dem, der allerede nu vil vende tilbage, selv om det kan være farligt, og den hjælp vil vi gerne være med til at yde.

Jeg vil også godt pege på, at vores kontor i Zagreb – vi kan kalde det en filial til Direktoratet for Udlændinge – som fru Pia Kjærsgaard også har været med til at besøge, vil komme til at spille en vigtig rolle i denne indsats for tilbagevenden. Medarbejderne på kontoret, synes jeg vi fik et meget godt indtryk af, da vi besøgte det, har jo en meget tæt kontakt med UNHCR i Zagreb, men også med de kroatiske myndigheder, og de vil derfor have alle forudsætninger for at medvirke til en smidig tilbagevenden for flygtninge, der frivilligt ønsker at vende tilbage.

Så den fornemmelse af, at det er umuligt at vende tilbage, som i disse dage forsøges skabt, er ikke korrekt. Det sker allerede – om end i beskedent omfang – og vi arbejder på, at det kan komme til at ske i større omfang, men velplanlagt og med sikkerhed for, at folk ved, hvordan tilstanden er i det område, de vender tilbage til.

Så blot en enkelt kommentar til debatten om midlertidighed:

Det er jo et af de spørgsmål, som Per Sørensen-udvalget også arbejder videre med, og der vil simpelt hen komme nogle overvejelser fra Per Sørensen-udvalget om hele midlertidighedsbegrebet i forbindelse med asylsager, og det er også en problemstilling, som man arbejder med i flere af de andre nordiske lande. Vi har ikke helt ens regler på dette område, men det er en debat, som vi under alle omstændigheder kommer til at vende tilbage til.

Jeg vil godt anfægte dem, der har brugt vendingen: Nu giver den danske regering de bosniske krigsflygtninge asyl. Nej, det gør vi ikke, og det kan regeringen ikke gøre, men vi skal bevare deres ret til at få deres asylsag behandlet. Det er en ret, de har under alle omstændigheder; det er ikke en, vi kan give dem. Den har de også, selv om vi skulle følge fru Pia Kjærsgaards, hr. Helge Adam Møllers og fru Birthe Rønn Hornbechs tankegang: Uanset om de vælger at forlænge den periode, hvor man kan fastfryse en asylansøgning, med yderligere to, tre, fem eller ti år, eller hvor langt man nu kunne tænke sig at gå, skal de bosniske krigsflygtninge alligevel have deres asylsag behandlet, hvis de ønsker det. Det er en ret, man ikke kan fratage dem, og det synes jeg man anstændigvis burde gøre lidt mere ud af, når man skal forklare sammenhængen i disse ting, og det siger jeg specielt til hr. Helge Adam Møller.

[Indenrigsministeren]

Jeg vil ligeledes sige til hr. Helge Adam Møller, som gentagne gange – ikke blot under debatten i dag, men også i den offentlige debat – har været inde på, at det, der nu lægges op til i forbindelse med det lovforslag, der er til behandling, vil koste det danske samfund flere milliarder: Nej, det er der ikke tale om!

Hr. Helge Adam Møller var endda så vidtløftig, at han her fra talerstolen påstod, at han forgæves havde forsøgt at få svar fra Indenrigsministeriet og fra mig om, hvad omkostningerne er. Det er der ikke spor forgæves i! Jeg vil godt henvise til siderne 119-122 i den blå redegørelse. Der er der nøje redegjort for, hvad de økonomiske konsekvenser er.

Og hvordan kommer man så til dette milliardregnestykke? Ja, det gør man på en ganske uvederhæftig måde, idet man kun medtager de udgifter, der er forbundet med integration af flygtninge, men ikke tager de omkostninger med, der allerede i dag er ved at have folk gående i et asylcenter, og derfor vil jeg bede hr. Helge Adam Møller om at læse skemaet på side 119, inden han næste gang på denne meget bevidste måde forsøger at vildlede både befolkningen og Folketinget. Af det skema fremgår det helt klart, at det koster 104.000 kr. at have et menneske gående i et asylcenter, mens beløbene, når asylsagsbehandlingen og integrationsfasen går i gang, falder til 100.500 kr. i 1995, 97.000 kr. i 1996, 74.000 kr. i 1997 og igen 74.000 kr. i det efterfølgende år – hvis vi går i gang med asylsagsbehandlingen, sådan som der er lagt op til her.

Derfor er det ikke rimeligt, at man forsøger at bilde befolkningen ind, at der bliver kæmpe-mæssige ekstraudgifter i milliardstørrelsen. Det er der ikke tale om. Det er udgiftsneutralt, eller det er måske ligefrem billigere end bare at blive ved med at have folk gående virkeløst rundt ude i asylcentrene. Og derfor vil jeg godt stærkt opponere imod den skrækpropaganda, som man her forsøger at stampe op af jorden, og som går på økonomien.

Hvorfor siger Det Konservative Folkeparti ikke i stedet det, som jeg synes er fuldstændig legalt, nemlig at man har skiftet mening, og at man nu ikke mere synes, det er rimeligt at gå i gang med asylsagsbehandlingen efter to års forløb. Det mente man i 1992 at det var, men det mener man altså ikke i 1994. Men der er da ikke noget forkert ved, at man skifter mening.

Det havde været reelt at gøre dét. I stedet konstruerer man en masse regnestykker, der overhovedet ikke hører hjemme i virkelighedens verden, for at forsøge at finde en eller anden måde at smutte uden om den kendsgerning på, at man altså bare mener noget andet i dag. Hvis der havde været den redelighed til stede i Det Konservative Folkeparti, kunne man godt have haft respekt for de indlæg, der har været her i dag. Men den redelighed har ikke været til stede, og derfor synes jeg, at det på sin vis har været en forholdsvis forstemmende debat.

Endelig vil jeg også sige, at i det omfang der er tale om, at folk får asyl her i landet, går de jo ind i den ganske almindelige procedure, som én gang for alle er fastlagt for det, men at de, der ikke får asyl – og det vil formentlig være en stor part af dem – jo ikke fortaber retten til en midlertidig opholdstilladelse. Den har vi nemlig her i Folketinget i forbindelse med 1992-loven været enige om at de skulle bevare under alle omstændigheder, og den kan man ikke tage fra dem.

Og det, som jeg synes er så sørgeligt i forbindelse med ikke blot den debat, vi har i dag, men også den, vi havde forleden dag, er, at man bruger alle disse konstruerede argumenter til at stemme imod et lovforslag, som vil være med til at forbedre livsdueligheden og livskvaliteten og dermed også evnen til at deltage i genopbygningen af det bosniske samfund, når krigsflygtningene vender tilbage. Jeg synes, man i stedet skulle sige det, som det er: at det er man altså imod. Det havde været rimeligt.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det generer mit musikalske øre at høre ministeren blive ved med at afspille den samme grammofonplade, for den bliver mere og mere slidt, og den lyder dårligere og dårligere.

Hvis ministeren har det bedre med, at vi siger, at vi har ændret mening, vil jeg godt sige, at vi hele tiden har haft det mål, at jugoslaverne skulle være her midlertidigt, men at vi har taget ved lære af de sørgelige kendsgerninger, at krigen ikke er slut. Så hvis ministeren mener, at vi har ændret mening ved at sige, at vi nu vil have udskudt asylsagsbehandlingen et år yderligere, fordi vi fortsat mener, at der kun skal gives midlertidig opholdstilladelse, kan

[Birthe Rønn Hornbech]

ministeren kalde det sådan, hvis vi så kan spares for at høre den plade, som er så utrolig slidt.

Det samme gælder fremstillingen af, at Det Konservative Folkeparti og Venstre ikke kender reglerne. Må jeg bede ministeren læse det dagsordensforslag, der er fremsat af Venstre og De Konservative. Det var hr. Helge Adam Møller, der ville have, at der skulle stå, at asylsagsbehandlingen kan udskydes. Jeg synes egentlig, det er for ufolkeligt, for folk forstår ikke, hvad det drejer sig om. Men jeg håbede, at vi med den formulering kunne have undgået at høre den slidte grammofonplade igen. Det lykkedes desværre ikke, men formuleringen er i hvert fald korrekt, hvis det er juraen, ministeren lægger mere vægt på, end at folk forstår, hvad vi taler om.

Oh lad mig så til sidst igen spørge, som jeg spurgte i sidste uge og tidligere på dagen: Er det muligt at få et klart svar, ja eller nej? Er der hjemmel i den nuværende udlændingelov til at give konventionsflygtninge midlertidig opholdstilladelse, ja eller nej?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ministeren siger, at Det Konservative Folkeparti skal indrømme, at det har skiftet holdning siden den 1. december 1992, hvor vi vedtog den lov, der drejede sig om eksjugoslaverne. Lad mig gøre ministeren opmærksom på, hvad loven hedder. Hvad er det, der står med stor skrift på side 1 lige under justitsministerens navn? Der står: »Lov om midlertidig opholdstilladelse« – midlertidig opholdstilladelse! Det er faktisk det, vi holder fast i, og det var det, der blev understreget i min ordførelse, det var det, der blev understreget i den radikale ordførelse, og det var noget af det, der blev understreget i debatten. Og nu laver man altså det midlertidige om!

Når ministeren så siger, at jeg skal læse siderne, jeg tror det var fra 119 til 122, vil jeg sige, at dem har jeg læst mange gange; jeg står med dem her. Og jeg mener, ministeren stikker befolkningen blå i øjnene, når hun skjuler, hvad udgifterne vil være, hvis man giver jugoslaverne tilladelse til at søge asyl og et antal jugoslaver benytter muligheden til at blive i Danmark. For ministeren skriver selv midt på side 121, at hvis alle søger asyl og 10 pct. ven-

der hjem – det vil sige, at 90 pct. bliver i Danmark – vil det i 1995 koste 2,3 mia. kr., næste år 1,9 mia. kr., næste år igen 1,6 mia. kr. og sidste år 1,4 mia. kr. Det vil altså sige, at det frem til år 2000 vil koste over 10 mia. kr. Det står der!

Det er da helt klart, at hvis freden i Bosnien kommer i 1995 eller 1996 og flygtningene i overensstemmelse med vores forslag alle sammen straks vender hjem, så vil det fra det øjeblik ikke koste én eneste krone, hvor det altså ifølge ministerens egne tal stadig væk koster 1,5 mia. kr. Og når jeg så siger, at ministeren stikker folk blå i øjnene, hænger det sammen med, at da den konservative gruppeformand for en uge sagde, at dette her meget vel kan komme til at koste ca. 2 mia. kr. om året – det er også det tal, ministeren selv skriver; ja, ministeren skriver faktisk 2,3 mia. kr. – så sagde ministeren: Det tal har i hvert fald to nuller for meget! Men hvis man trækker to nuller fra 2 mia. kr., kommer man helt ned på 20 mio. kr., og det er altså en hundrededel af det, ministeren selv siger. Så enten er det galt, hvad der står i ministerens egen redegørelse, eller også har ministeren groft ført befolkningen bag lyset, da hun sagde, at hr. Engells tal havde to nuller for meget. Begge dele kan jo ikke være sandt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ministeren gjorde det endnu en gang klokkeklart i sin tale, at når man først er her i landet – uanset om det er på grundlag af en midlertidig opholdstilladelse – har man ret til at søge asyl. Jeg ville ønske, at ministeren havde sagt det lige så klokkeklart, da lovforslaget om midlertidig opholdstilladelse var under debat og blev vedtaget i Folketinget; så tvivler jeg faktisk på, at Venstre og De Konservative var gået med til den lov. Jeg har aldrig nogen sinde været i tvivl om, at det forholdt sig sådan.

De første midlertidige opholdstilladelser udløber den 1. december, og i den forbindelse vil jeg spørge ministeren – det gav ministeren mig ikke svar på tidligere – hvorfor ministeren har dette hastværk, hvorfor man allerede på nuværende tidspunkt er gået i gang med at ændre denne lovgivning. Hvorfor fastlægger man allerede nu, at sådan skal det være? Hvorfor venter man ikke og ser, hvordan tingene udvikler sig?

[Pia Kjærsgaard]

Ministeren sagde også, at når asylproceduren går i gang, er det langt fra alle, der vil få asyl, at der vil være nogle, der får afslag, men at de så alligevel stadig væk kan være her på grundlag af en midlertidig opholdstilladelse.

Jeg synes, det er kringslet, og jeg vil godt have, at ministeren gør bedre rede for, hvordan det forholder sig. Jeg synes altså, at der efterhånden er mange ting, der er filtret sammen i begrebet midlertidig opholdstilladelse og det, at man kan søge asyl. Men man kan altså stadig væk blive her på grundlag af en midlertidig opholdstilladelse, selv om man får afslag på asyl.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

For en årrække siden havde vi et meget dygtigt medlem af det danske Folketing, nemlig Mogens Glistrup, og Mogens Glistrup havde mange kvaliteter, men især én, som gjorde, at han havde en folkelig gennemslagskraft, der sagde sparto til hvad som helst, nemlig hans jonglering med tal. Nu kan jeg forstå, at hr. Helge Adam Møller i mangel af Mogens Glistrups tilstedeværelse her i huset har overtaget den facon at slynge tal ud som led i den almindelige politiske diskussion. Så må jeg sige, at jeg synes, Mogens Glistrup gjorde det lidt dygtigere end hr. Helge Adam Møller, for hr. Helge Adam Møller sagde jo i forbindelse med sine sammenregninger, at hvis 90 pct. af de bosniske flygtninge bliver i Danmark, vil det indtil årtusindskiftet koste 10 mia. kr.

Nu er udgangspunktet altså, at 90 pct. bliver her. Men hr. Helge Adam Møller har jo flere gange sagt – hvilket jeg har nævnt fire gange i denne debat og et par gange i den forrige debat om emnet – at han også mener, at de fleste vil vende hjem, for sådan opfører flygtninge sig jo! Men lad os så lege, at hr. Helge Adam Møller har ret; så er det 10 mia. kr. Og det er mange penge; det er det bestemt. Jeg kunne da godt bruge dem, og jeg er sikker på, at mange andre også godt kunne bruge dem. Men lad os nu lige få dem sat i relation: 10 mia. kr. ud af hvad? Det er i årene frem til årtusindskiftet, og i den tid er der altså fem, seks finanslove til 400 mia. kr. stykket, og det giver altså mellem 2.000 og 2.500 mia. kr. i statens budget fra nu af og frem til årtusindskiftet, og det er 10 mia. kr., vi snakker om her. Det er altså efter min mening

manipulation at fremhæve 10 mia. kr. ud af 2.500 som noget kæmpeproblem for det danske samfund!

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil i min afslutning starte med at sige lidt generelt om debatten:

Jeg synes egentlig, det har været en debat, hvor man har haft den fornemmelse, at der snart ikke kunne pines mere ud af dette her, og jeg synes også, det har været kendetegnende for debatten, at de forskellige politikere hele tiden har forsøgt at hænge hinanden ud ved at sige, at den og den sagde det og det for to år siden, og at vedkommende gjorde det og det, og at de og de tal i øvrigt ikke er rigtige.

Denne debat har ikke været præget af tanker om at få løst problemerne, og det var vel rent faktisk det, vi burde gøre, og vi burde samtidig se på, hvordan vi gør det rigtigst. Debatten har været præget af, at man ville hænge hinanden op på en eller anden knage, og det har man brugt utrolig lang tid på. Det synes jeg er trist.

Jeg har igennem hele debatten oplevet, at Socialdemokratiet var utrolig fornærmet og ikke havde lyst til at deltage i debatten, men alligevel gjorde det – mest i korte bemærkninger og ikke så meget i ordførertalerne – og lagde sig fast på, at ca. 20.000 bosniere altså nu skal fratages deres lyst eller incitament til at vende tilbage ved, at asylproceduren kan gå i gang, sådan at der i hvert fald er mulighed for, at de kan få permanent opholdstilladelse.

Jeg synes ikke, ministeren svarede særlig konkret på de spørgsmål, jeg kom med i mit første indlæg, for ministeren sagde, at med hensyn til de jugoslaviske flygtninges tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien gjorde man i Dansk Flygtningehjælp det, at man tog en individuel samtale med hver enkelt flygtning. Nu ved jeg ikke, hvor tryk jeg er ved den samtale mellem Dansk Flygtningehjælp og den enkelte flygtning; men det, jeg rent faktisk spurgte om, drejer sig om den debat, der har været i dagspressen, og som jeg synes ministeren skulle forholde sig mere til, og hvor det drejer sig om grupper af bosniske flygtninge, der er kommet i en underlig situation. I den forbindelse siger ministerens egen chef for udlændingefdelingen i Indenrigsministeriet, Claes Nilas:

»Vi er kommet i klemme mellem UNHCR og de bosniske flygtninge, som spørger, om

[Pia Kjærsgaard]

Danmark ikke vil hjælpe dem med at komme tilbage.«

Det synes jeg da er et problem, som jeg godt vil høre lidt nærmere om: Hvordan bærer man sig ad med at sende de grupper af bosniske flygtninge tilbage, der gerne vil vende tilbage til deres hjemland? Hvordan kan det lade sig gøre?

Der er jo også det, at selv om der nu åbenbart individuelt gives den enkelte flygtning økonomisk hjælp til at vende tilbage til hjemlandet, er der jo stadig væk en fortrydelsesret, sådan at de kan vende tilbage til Danmark igen, hvis de ikke er tilfredse med forholdene dér, hvor de kommer hen. Det synes jeg ikke er særlig acceptabelt.

Det, som ministeren også glemte at svare på, var mit spørgsmål om, hvordan det går med de henvendelser til og forhandlinger med Slovenien, Albanien og Ungarn med henblik på, at der oprettes flygtningelejre i disse lande. Med hensyn til det svarede ministeren i et svar til mig på et skriftligt spørgsmål, at der er kontakter, som ikke har ført til konkrete resultater, og at der bliver arbejdet videre. Hvor lang tid har man arbejdet med disse sager? Hvornår forventer man at der vil være et resultat, som man kan gå videre med? Og hvad forventer man egentlig af de henvendelser? Jeg vil godt endnu en gang understrege, at dér er Fremskridtspartiet indstillet på at hjælpe økonomisk.

Til sidst vil jeg sige, at Fremskridtspartiet fremsatte et dagsordensforslag, som vi mener er korrekt: Vi ønsker en folkeafstemning om Danmarks flygtningepolitik. Det har vi alle dage gjort, efter at den nye udlændingelov blev vedtaget. Men vi er desværre alene om at have den opfattelse i Folketinget; det erkender vi.

Derfor skal jeg meddele, at Fremskridtspartiet vil stemme for det forslag om motiveret dagsorden, der er stillet af hr. Helge Adam Møller fra Det Konservative Folkeparti og fru Birthe Rønn Hornbech fra Venstre. Det giver vi altså vores tilslutning til, men jeg vil understrege, at vi stadig væk ønsker en folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.

Helge Adam Møller (KF):

Det er et lidt forsinket svar til hr. Peter Duetoft, men jeg blev så overrasket, at jeg måtte bruge tid til at tænke mig om. Det drejer sig

om de tal, der svirrede i luften, og hvor hr. Peter Duetoft konstaterede, at 10 mia. kr. efter hans mening var et forholdsvis lille og beskedent problem, og at det var ikke noget at hidse sig særlig meget op over. Nu kan man jo spørge mange i det danske samfund – hvad enten de står på en venteliste eller får folkepension eller er arbejdsløse – hvad de mener om 10 mia. kr., altså det samme som 10.000 mio. kr. Det er dog et temmelig stort tal. Men vi kan jo omsætte det til mange forskellige ting. Vi kunne f.eks. se på, hvad man kunne få for de 10 mia. kr., hvis man ville bruge dem på en anden måde end til at lade jugoslaviske flygtninge blive i Danmark resten af deres liv, efter at der er blevet fred i Jugoslavien.

Man kunne eksempelvis hjælpe – og nu beder jeg hr. Peter Duetoft om at holde sig godt fast – 200.000 børn i ulandene eller den tredje verden ved hver eneste dag i 10 år at sikre, at de ikke alene får undervisning, men også mad, nogle af dem, der i Etiopien, Somalia eller andre steder i øjeblikket sulter – 200.000 børn hver eneste dag i 10 år! Det kunne vi gøre i stedet for at lade 15.000 jugoslaver få ophold her i Danmark, efter at krigen er slut i Jugoslavien. Det er dog immervæk et tal, som sætter lidt i perspektiv, hvad 10 mia. kr. er. Jeg tror indimellem, at der er nogle, som måske har siddet i Folketinget i for lang tid og har været med til for mange finanslove og har glemt, hvad 1.000 kr. er, hvad 1 mio. kr. er, og nu oven i købet, hvad 10 mia. kr. er – det er bare noget, man kimses ad! Nej, det er utrolig mange penge, som kan anvendes til langt mere gavn end at give folk permanent opholdstilladelse i Danmark, når krigen i deres eget land er slut!

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Helge Adam Møller bruger nu fuldstændig samme debatform, som hr. Helge Adam Møller og jeg i sin tid bekæmpede i forbindelse med fredsbevægelserne.

Jeg kan godt huske, hvordan vi drøede rundt til det ene vælgermøde efter det andet, hvor argumenterne bl.a. lød således: Hvor mange børnehaver går der på et F-16 fly? Og dér ved jeg at hr. Helge Adam Møller og jeg var enige om, at det var en fuldstændig vanvittig sammenligning. I al stilfærdighed må jeg

[Peter Duetoft]

sige, at det er også en vanvittig sammenligning at sammenligne ulandshjælp med bosniske flygtninge.

Vi har en forpligtelse over for dette ud fra det grundsynspunkt, vi altid har haft i Danmark: at hjælpe mennesker i nød. Og disse mennesker i nød skal hjælpes på en fornuftig måde, og det mener vi faktisk regeringen gør med den holdning, den har nu.

Men lad være med de dér underlige sammenligninger! Jeg tillod mig bare i stilfærdighed at gøre opmærksom på, at 10 mia. kr. ud af 2.500 mia. kr. ikke på nogen måde vil kunne anses for katastrofalt for noget som helst i det danske samfund. Men jeg ville da gerne lade være med at bruge de 10 mia. kr., for jeg ville gerne have, at der var fred i verden, så vi slet ikke behøvede at have nogen flygtninge, men det er jo en idealistisk holdning, som ikke er særlig realistisk i den nuværende verden.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det håber jeg så bliver min sidste korte bemærkning.

Jamen der er ingen uenighed om, at vi skal hjælpe mennesker i nød! Den debat tog fru Ebba Strange og jeg også for en halv time siden, og da nåede vi til enighed. Vi skal selvfølgelig hjælpe mennesker i nød; men der er ingen – og i hvert fald ikke hr. Peter Duetoft – der kan få mig til at forstå, hvorfor vi, den dag krigen er slut og der er fred i Bosnien, så ikke skal sige: Nu hjælper vi den sidste gang; nu hjælper vi disse mennesker til at komme tilbage til deres eget land. Og det gør man altså ikke ved at give dem mulighed for at søge asyl i Danmark. Dér spilder man en bunke penge, som kunne være anvendt langt mere konstruktivt enten ude i verden eller til danske forhold. Det er spild af penge, og det er et urimeligt signal at sende.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Fru Pia Kjærsgaard spurgte, hvad vi gør med hensyn til at hjælpe større samlede grupper tilbage til Bosnien-Hercegovina. Svaret på det er, at vi nok en gang henvender os til den kroatisk regering.

Nu er det jo så viseligt indrettet, at fru Pia Kjærsgaard selv har været til stede dér. Hun har siddet ved det samme bord som repræsen-

tanter for den kroatisk regering, og hun kender deres holdning og ved, at de er meget tilbageholdende med lige nu at give større grupper mulighed for at få transitvisum til at rejse igennem Kroatien, men at de er villige til at give den hjælp til enkelte grupper. Fru Pia Kjærsgaard har selv hørt det.

Men på trods af det henvender vi os igen, for vi mener ganske enkelt ikke, at det er rimeligt. Når det er sådan, at der er mennesker fra Bosnien-Hercegovina, som allerede nu ønsker at vende tilbage, skal vi selvfølgelig gøre alt, hvad der er menneskeligt muligt, for at hjælpe dem, og det vil vi gøre ved nye henvendelser til regeringen dernede, og vi vil gøre det gennem det arbejde, der nu sættes i gang i samarbejde med UNHCR, som kan hjælpe til med at skaffe disse tilladelser til veje, og vi vil også gøre det ved hjælp af vores kontor i Zagreb.

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte, om det er muligt at give en midlertidig opholdstilladelse i forbindelse med asyl, og påstod, at jeg havde undladt at svare på det spørgsmål tidligere. Dertil vil jeg sige, at hver gang det har været rejst, har jeg henvist til udlændingeloven. Men for at der ikke fortsat skal være tvivl om det, har jeg taget den med op på talerstolen her, og jeg vil godt henvise til lovens § 22:

»Opholdstilladelse efter lovens § 7, 8 og 9, stk. 1, gives med henblik på varigt ophold her i landet, medmindre udlændingen kun ansøger om tilladelse til midlertidigt ophold.«

Dette er svaret, og det er givet mange gange tidligere.

Til fru Pia Kjærsgaards spørgsmål om, hvorvidt vi kan regne med, at der meget hurtigt kan gives mulighed for oprettelse af yderligere danske flygtningelejre nede i nærområdet, kan jeg kun sige: Reaktionen i Slovenien, Albanien og Ungarn har hidtil været, at man har så mange flygtninge i forvejen, at man ikke synes, man har mulighed for at give Danmark ret til at oprette lejre dernede, selv om de bliver finansieret af Danmark – for nu at bruge det udtryk. Men vi arbejder videre med sagen.

Der er kommet en ny regering i Ungarn. Det er muligt, at der her efter valget er bedre chancer for at komme igennem med det. Derfor klør vi selvfølgelig på.

Og så regnestykket – hvad det her koster – én gang til. Dér vil jeg bede hr. Helge Adam Møller om nok en gang at slå op i den blå re-

[Indenrigsministeren]

degørelse, side 119 til 122. Når det regnestykke, der siger, at det koster 2,3 mia. kr., ikke passer, er det, fordi man alene tager den udgift, der vil være forbundet med den situation, som er beskrevet her i skemaet. Derfor er svaret på hr. Helge Adam Møllers spørgsmål:

Selvfølgelig skal man også regne den udgift med, der er ved at lade folk få fortsat midlertidigt ophold. Det fremgår helt klart af den økonomiske oversigt, at hvis man skulle følge Det Konservative Folkepartis indstilling og alle fortsat skulle have midlertidig opholdstilladelse, så ville det koste 2,3 mia. kr., og det ville det gøre i årene fremover. Men hvis man starter på asylsagsbehandlingen og alle søger om asyl og bare 10 pct. vender tilbage, vil der være en faldende udgiftskurve. Hvis det er 50 pct., der vender hjem, vil der være en udgiftskurve, der siger i 1995: 2,2 mia. kr., i 1996: 1,6 mia. kr., i 1997: 1,2 mia. kr. og i 1998: 0,9 mia. kr.

Der er ingen af os, der kan sige, om det er det ene eller det andet regneeksempel, der er det mest realistiske.

Vi har også et regneeksempel, der siger, at 90 pct. vender hjem, og dér er udgiftskurven meget mere faldende, nemlig fra 2,1 mia. kr. til 0,3 mia. kr. Den måde, Det Konservative Folkeparti forsøger at føre befolkningen bag lyset på med deres udgiftstal, er ikke rimelig. Det får vi god lejlighed til – hvis der stadig væk er manglende forståelse for det her hos Det Konservative Folkeparti – at drøfte videre i Folketingets Retsudvalg.

Jeg møder meget gerne op og redegør nøjere for tallene, men de står udtrykkeligt i alle de tre scenarier, der er stillet op.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg har adskillige gange fra denne talerstol spurgt ministeren, om det ikke er rigtigt, at der i udlændingelovens tekst er hjemmel til at give flygtninge midlertidig opholdstilladelse. Nu fik jeg så endelig et svar, og jeg fik en oplæsning.

Jeg så, at ministeren lånte embedsmændenes lærebog og læste op af § 22, men var det ikke udlændingebekendtgørelsen, ministeren læste op af? Jeg syntes, ministeren slog op bag i bogen. Jeg har ikke selv fået bogen med.

Hvis ministeren nu slår op på udlændingelovens § 11, hvad er så svaret? Det har jeg spurgt

om i et skriftligt spørgsmål den 2. maj. Det skal besvares inden seks søgnedage, men jeg har ikke fået svaret endnu. Det venter jeg spændt på.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har læst ministerens tal både forfra og bagfra, og der er mange forskellige, jeg vil ikke sige fortolkningsmuligheder, men scenarier. Det, ministeren ikke kan bortforklare, er, at hvis folk får mulighed for at søge asyl og et antal af dem vender hjem, vil det normalt hele tiden koste over 1 mia. kr. om året. Men hvis de, som vi lægger op til, bliver her og har midlertidig opholdstilladelse indtil den dag, krigen slutter, og så alle sammen vender tilbage, vil det, hvad enten det er i 1995 eller 1996, koste 0 kr., og det er da et andet tal, end når vi svinger mellem 1 og 2 mia. kr. om året.

Jeg ved godt, at ministeren ikke har skrevet det tal med her, men det er altså det, vi foreslår. Vi hjælper dem, indtil krigen er slut. Så hjælper vi dem tilbage, og fra den dag koster det ikke en krone mere.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jamen det er fortsat sådan, at uanset hvor lang tid VKZ kunne forestille sig at man skulle udskyde asylsagsbehandlingen, vil man under alle omstændigheder være forpligtet til at give dem, der ønsker det, en asylsagsbehandling. Det kan man ikke fratage dem. Sådan er den lov, der gælder, fortsat.

Derfor vil der selv efter en fredslutning være folk imellem, som ikke kan vende tilbage. De vil skulle igennem en asylsagsbehandling, og så vil de kunne blive i Danmark. Hvor mange eller hvor få det er, ville det være fuldstændig uansvarligt at forsøge at komme med præcise tal om. Den asylsagsbehandling, som man opponerer så meget imod, sættes i gang nu, sådan som det hele tiden har været forudsat. Den vil under alle omstændigheder skulle finde sted, for det er simpelt hen en integrerende del af den flygtningelovgivning, vi har. Ellers skal selve udlændingeloven laves om, og så skal Danmark sige fra over for de internationale forpligtelser, som vi nu engang har påtaget os ved flygtningekonventionen. De har under alle omstændigheder retten til at søge om asyl.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har ikke et sekund bestridt, at alle har mulighed for at søge asyl, også hvis man følger vores forslag. Men den markante forskel er, at når man nu giver mulighed for, at alle søger efter to år, inden freden er kommet til Bosnien, så forventer man også – det siger de mennesker, der beskæftiger sig med det – at langt den overvejende del af de 18.000, altså næsten alle, for en sikkerheds skyld vil søge asyl, gå ind i behandlingen, og et eller andet antal af dem, sandsynligvis et stort antal, vil også få asyl, og så har de altså mulighed for at vælge at blive i Danmark.

Hvis vi udskyder behandlingen indtil den dag, freden er kommet i Bosnien, hvad enten det sker i 1994, 1995 eller 1996, så ved folk jo godt, at nu er der fred dernede, og at det er en midlertidig opholdstilladelse, de har, og at der er utrolig lille sandsynlighed for, at de vil få asyl, efter at freden er kommet til Bosnien, og så vil der stort set ikke være nogen, der søger asyl. Det vil måske være nogle få hundrede i stedet for 18.000. Det giver da en fantastisk forskel.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg satsede på, at jeg huskede det rigtigt, som jeg sagde til ministeren før. For at der nu ikke skal være nogen tvivl, vil jeg gerne selv læse op af den bog, som ministeren og jeg har i samme udgave.

I udlændingelovens § 11 står der:

»Opholdstilladelse gives med henblik på varigt eller midlertidigt ophold her i landet. En opholdstilladelse kan tidsbegrænses.«

Det, ministeren læste op af, var § 22 i en bekendtgørelse, men det var ikke det, jeg spurgte om.

Jeg tror, ministeren nu må være enig med mig i, at efter udlændingeloven kan der gives midlertidig opholdstilladelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 64 af Pia Kjærsgaard (FP) (se foran) forkastedes, idet 8 (FP) stemte for, 105 (S, KF,

V, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP)) imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 65 af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) (se foran)

forkastedes, idet 47 (KF, V og FP) stemte for, 65 (S, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP)) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 98:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 247 om supplerende ydelser til tidligere offentligt ansatte tilbage fra Finansudvalget.

Af Anne Birgitte Lundholt (KF), Thor Pedersen (V) og Kim Behnke (FP) m.fl. (Fremsat 17/5 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg står egentlig uforstående over for, at vi skal behandle dette beslutningsforslag.

Vi har konstateret et problem med nogle ydelser – meget små beløb – af pensionslignende karakter til nogle tusinde tidligere offentligt ansatte, som efter den gældende lov om arbejdsmarkedsbidrag skal betale disse bidrag, men hvor man fra skattemyndighedernes side i første omgang fejlagtigt har undladt at kræve arbejdsmarkedsbidrag.

Vi har så haft et mellem spil med et meget uheldigt brev fra Statens Regnskabsvæsen med en begrundelse – som var forkert – for at ændre opkrævningen af arbejdsmarkedsbidrag.

Regeringen har på den baggrund ment, at med den karakter, ydelserne har, den størrelse, de har, den forhistorie, de har, og også med det handlingsforløb, der har været i behandlingen af de pågældende ved indførelsen af arbejdsmarkedsbidraget, ville det være en rimelig arbejdsgiverhandling at forhøje ydelserne svarende til virkningen af arbejdsmarkedsbidraget.